

Pražská vysoká škola psychosociálních studií

Bakalářská práce

2021

Barbora Volfová

Pražská vysoká škola psychosociálních studií

**PRAŽSKÁ VYSOKÁ ŠKOLA
PSYCHOSOCIÁLNÍCH
STUDIÍ**

**Dlouhodobý integrační program
v nízkoprahovém klubu Džagoda**

Barbora Volfová

Bakalářská práce

Sociální práce se zaměřením na komunikaci a aplikovanou psychoterapii

Vedoucí práce: PhDr. Hana Hejná

Praha 2021

Prague College of Psychosocial Studies

PRAŽSKÁ VYSOKÁ ŠKOLA
PSYCHOSOCIÁLNÍCH
STUDIÍ

Long – term integration program in low- threshold club Džagoda

Barbora Volfová

The Bachelor Thesis

The Bachelor Thesis Work Supervisor: PhDr. Hana Hejná

Prague 2021

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala PhDr. Haně Hejné za odborný dohled, trpělivost, pomocnou ruku a cenné rady při zpracování této bakalářské práce. Dále bych ráda poděkovala organizaci JAHODA, z.ú. za poskytnutí materiálu a cenných informací. V neposlední řadě bych chtěla poděkovat své rodině a přátelům, kteří po celou dobu stáli při mně.

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci Dlouhodobý integrační program v nízkoprahovém klubu Džagoda vypracovala samostatně. Dále prohlašuji, že všechny použité prameny a literatura byly řádně citovány.

V Praze dne

Barbora Volfová

ANOTACE

Tato bakalářská práce je zaměřena na charakteristiku neziskové organizace JAHODA, z.ú., popisuje nabízené služby a především se zabývá nízkoprahovým klubem Džagoda, jeho běžným provozem a inovativním přístupem práce se socioterapeutickou vrstevnickou skupinou během Dlouhodobého integračního programu (WOW).

Praktická část je zaměřena na tématickou analýzu polostrukturovaných rozhovorů, která má sloužit k reflexi a zpětné vazbě od klientů, kteří pravidelně docházejí do dlouhodobého integračního programu v NZDM Džagoda.

ABSTRACT

This bachelor's thesis characterizes non-profit organization JAHODA, z.ú., describes the services offered and above all, deals with the low-threshold club for children and young adults, Džagoda, its regular operation and innovative approach to working with a sociotherapeutic peer group under the auspices of the Long-Term Integration Program (WOW).

The practical part focuses on a thematic analysis of semi-structured interviews, which for reflection and feedback from clients who regularly attend the long-term integration program at NZDM Džagoda.

Seznam zkratek

NZDM – Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež

WOW – Dlouhodobě integrační program

IP – Individuální plánování

PePa - Interní evidenční nástroj pro nízkoprahová zařízení pro děti a mládež a terénní program PePa

OBSAH

Úvod	10
1 JAHODA, z.ú.	12
1.1 Poslání organizace JAHODA, z.ú.....	12
1.2. Nabízené služby organizace.....	12
2 Sociální služby v JAHODA, z.ú.	13
3 Rizikové mládí	15
3.1 Hlavní typy rizik	16
Biologická a fyziologická rizika	17
Rodina jako riziko.....	18
Syndrom CAN	18
Ústavní výchova jako riziko	19
Prostituce jako riziko	19
Návykové látky jako riziko	20
Kriminální chování	20
Instituce a služby zabývající se rizikovou mládeží.....	20
4 Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež v JAHODĚ	20
4.1 Princip nízkoprahovosti	22
4.2 Jednání se zájemcem o sociální službu v klubu Džagoda	23
4.3 Individuální práce s klientem.....	24
4.4 Práce se skupinou.....	32
5 Dlouhodobý integrační program v klubu Džagoda	33
Popis cílové skupiny a podmínek účasti na dlouhodobém integračním programu v NZDM Džagoda	34
Kapacita dlouhodobého integračního programu v klubu Džagoda	34
Pravidla dlouhodobého integračního programu v klubu Džagoda	34
Personální zabezpečení	35
Příprava a odpovědnost programu	35

Skladba programu a průběh konkrétního programu	35
PRAKTICKÁ ČÁST	40
6 Výzkumné šetření	40
6.1 Představení participantů.....	41
6.2 Výsledky tématické analýzy	41
6.3 Zodpovězení výzkumných otázek	44
7 DISKUZE	46
Závěr	47
Seznam literatury.....	48
Seznam příloh.....	50

Úvod

Nízkoprahová zařízení můžeme charakterizovat jako místo, kde děti a mladiství mohou trávit svůj volný čas, stačí dodržovat pravidla klubu s spadat do cílové skupiny. Do cílové skupiny Nízkoprahového klubu Džagoda spadá kdokoliv komu je mezi 13- 26 lety a bydlí, studuje nebo tráví svůj volný čas na Praze 14. Nízkoprahové zařízení jsou tu pro děti a mladistvé anonymně, v jejich přirozeném prostředí, čímž je myšleno sídliště Černého Mostu, v čase kdy potřebují a zcela zdarma, pokud se nejedná o nadstandartní služby, jako jsou např. výjezdy, akce, apod. Děti a mladiství jsou přijímány se všemi radostmi a strasti. Mohou zde využít několik nabízených služeb jako je poskytnutí prostoru, poradenství, situační intervence, pomoc v krizi, doprovázení, nebo také rozvoj schopností a dovedností ve zkušebně, která je pro klienty zdarma.

Každou středu se v Džagodě uskutečňuje Dlouhodobý integrační program WOW, který se liší od běžného chodu klubu a není zde nízkoprahovost, jelikož program neprobíhá anonymně. Platí zde jiná pravidla, např. zákaz mobilního telefonu během programu. Tento program je časově omezený, což znamená, že se klienti musí dostavit na určitý čas, a měli by setrvat po celou dobu programu, který trvá 120 minut. Každý klient, který se chce zúčastnit dlouhodobě integračního programu si musí nechat od rodičů podepsat kartu nezletilého účastníka (viz. příloha číslo 1), pokud je klient zletilý, podepisuje kartu zletilého účastníka (viz. příloha číslo 2). Na těchto smlouvách nám klient sděluje své osobní údaje, stejně tak se musí na začátku programu podepsat celým jménem na prezenční listinu (viz. příloha číslo 3.)

Toto téma jsem si vybrala, protože v organizaci JAHODA, z.ú. pracuji téměř 2 roky, a aktivně se podílím na dlouhodobě integračním programu. Dlouhodobý integrační program je pro mě možností navázání hlubších vztahů s klienty a také mi umožňuje reagovat na aktuální dění na klubu a také na problémy a radosti našich klientů. Velké plus v dlouhodobě integračním programu vidím předání odpovědnosti na klientech, pokud chtějí přijít a účastnit se, musí přijít v určitou hodinu a dodržovat pravidla. Jelikož je o dlouhodobý integrační program zájem jen zřídka s klienty řešíme nedodržování pravidel, apod. JAHODA, z.ú. je jedna z mála organizací, která tento program nabízí a dle mého názoru je propojení přístupů práce pro klienty přínosný.

Bakalářská práce je v první části teoretická a obsahuje kapitoly, jako je poslání a nabízené služby neziskové organizace JAHODA, z.ú, představení sociálních služeb, charakteristiku dlouhodobě integračního programu.

Druhá část se zaměřuje na reflexe a zpětné vazby klientů, kteří aktivně a pravidelně navštěvují dlouhodobý integrační program v klubu Džagoda.

Cílem mé bakalářské práce je zaměřit se na dlouhodobý integrační program v Nízkoprahovém klubu Džagoda a zaznamenat pozitiva i negativa od klientů.

1 JAHODA, z.ú.

Výroční zpráva (JAHODA z.ú., 2019) definuje JAHODU:

„JAHODA, z.ú. je nezisková organizace, která funguje již 23 let. JAHODA, z.ú. je zapsaná v rejstříku obecně prospěšných společností, vedeném Městským soudem v Praze, oddíl U, vložka 725, poslední změna proběhla 15.8.2020. Cílem organizace je provázet děti od malička až do dospělosti. JAHODA, z.ú. nabízí komunitní rodinná centra, jesličky, školky, nízkoprahové kluby a terénní programy pro děti a mladé lidi. Organizuje několik volnočasových aktivit po všechny generace, jako je například jednodenní festival volného času Strawberry Fields na Černém mostě. Organizace nabízí dětem a mladým lidem alternativy trávení volného času a snaží se předcházet rizikům, která jsou s běžným životem ve velkém městě a anonymitou velkého města často spojena.“

1.1 Poslání organizace JAHODA, z.ú.

Mezi poslání organizace patří především pomáhání všem bez rozdílu věku, rodinám dětí se zdravotním a sociálním znevýhodněním, dětem s odlišným mateřským jazykem. Snaží se o posílení vztahů s rodinou a se školou. Pracovníci dávají klientům zpětnou vazbu, ať je jakákoliv. Organizace se snaží vytvářet příjemné prostředí pro klienty a své zaměstnance. Je zde důležitá láska, pochopení a otevřenost, což znamená otevřenou komunikaci, posilování zdravého sebevědomí a individuality. Organizace klade důraz na rovnost a etický přístup, usiluje o to, aby dítě bylo vnímáno jako rovnocenný partner. Pracovníci nehodnotí, ale naslouchají a pomáhají. (Výroční zpráva JAHODA z.ú., 2019)

1.2. Nabízené služby organizace

Výroční zpráva JAHODA z.ú., 2019 představuje nabízené služby takto:

Organizace nabízí několik služeb, které jsou nabízené jak na Černém Mostě, Vinohradech nebo na Albertově. Jako první si představíme jesle a školky, které se nachází ve všech zmíněných částech Prahy. Jesle a školky vzdělávají děti a mají vlastní vzdělávací program „Ruku v ruce s přírodou“, který se snaží přirozenou formou, individuálním tempem i volbou metod umožňovat dětem smysluplně poznávat svět. Prostor pro aktivní trávení volného času jsou tu komunitní rodinná centra, která jsou místem pro všechny, kteří chtějí aktivně trávit svůj volný čas, a zároveň jsou místem pro mezigenerační setkávání. Další

nabízená služba je Terén Jahoda, což je preventivní sociální služba pro děti a mladé lidi ve věku 6 – 26 let, které žijí nebo tráví svůj volný čas na Praze 14. Terénní pracovníci prochází sídliště Černého Mostu, Rajskou zahradu, Hloubětín a Lehovec. Mezi nejčastější témata, se kterými se terénní pracovníci potýkají jsou partnerské vztahy, rodina, experimenty s návykovými látkami a alkoholem. Součástí terénní sociální služby jsou animátoři, kteří nabízejí volnočasové aktivity, kdy se u dětí a mladých lidí snaží rozvíjet jejich talent, nadání a kreativitu, jsou to např. fotbalové, basketbalové nebo běžecké tréninky, kreativní činnosti, výlety, výjezdy, apod. Organizace má také dva nízkoprahové kluby. Nízkoprahový klub Jahoda, který je zde pro děti ve věku 6 – 14 let a Nízkoprahový klub Džagoda pro mladé lidi ve věku 13 – 26 let. Mezi hlavní cíle a poslání nízkoprahových klubů patří prevence, kde se pracovníci s klienty zabývají tématy, která jsou aktuální pro cílovou skupinu, např. záškoláctví, agrese, rasismus nebo závislostní chování. Pracovníci nízkoprahových klubů podporují děti a dospívající v těžkých životních situacích, jejich cílem je naučit děti a mladé lidi samostatně řešit běžné problémy i mimořádné situace a podporovat zodpovědný přístup k životu.

2 Sociální služby v JAHODA, z.ú.

Do sociální služby v neziskové organizaci JAHODA, z.ú. patří terénní program, NZDM Jahoda a NZDM Džagoda.

Kontrola a hodnocení sociálních služeb

Kvalita poskytování sociálních služeb je průběžně kontrolována, je tak činěno zejména ze dvou důvodů. První důvod je zda sociální služby naplňují deklarované poslání sociální služby organizace JAHODA, z.ú. a celkové dodržování popsaných standardů kvality sociálních služeb v metodických postupech v praxi. Za druhé je to prostředek pro neustálý vývoj a další směřování služby. Tato skutečnost umožňuje flexibilně reagovat na podněty, které přicházejí z okolí (např. trendy v odvětví nízkoprahových služeb pro neorganizovanou mládež, zapracování legislativních změn a v neposlední řadě jsou to podněty pro zkvalitnění služeb od uživatelů konkrétních sociálních služeb. Návrhy na změnu ustanovení jsou předkládány manažerovi sociálních služeb v rámci tzv. metodických porad, které jsou uskutečňovány cca 1x za 6 měsíců, v případě okamžité aktualizace metodických postupů samozřejmě i kdykoli dříve. Metodických porad se účastní celý tým určité sociální služby a manažer sociálních služeb. Dalším nástrojem zvyšování kvality

poskytování sociální služby je SWOT analýza služby a SWOT analýza jednotlivých pracovníků, které probíhají za účasti manažera sociálních služeb 1x za 6 měsíců. (Metodika - JAHODA, z.ú. 2020a)

Hodnocení pracovníků a jiných osob/institucí

Sociální pracovníci organizace JAHODA z.ú. mají možnost hodnotit službu na intervizích, supervizích a na metodických poradách s manažerem sociálních služeb. Jiné fyzické osoby a instituce se mohou k jednotlivým sociálním službám vyjádřit osobně návštěvou v sídle JAHODY, telefonicky, elektronicky nebo písemně na kontakty uvedené na webových stránkách sociálních služeb.

Formou interního hodnocení sociálních služeb je písemné vyplnění dotazníků, které vypracovává manažer sociálních služeb. Hodnocení se provádí minimálně 1x za 6 měsíců a toto hodnocení má zejména kvalitativní charakter (slovní hodnocení). (Metodika - JAHODA, z.ú. 2020a)

Hodnocení klientů

Sociální služby mají systém zjišťování spokojenosti klientů, pro tento účel mají vyhotovený dotazník spokojenosti, který je uživatelům překládán jednou ročně a to v období cca 1 měsíce (zpravidla na konci školního roku). Dotazník je anonymní a jeho vyplnění je pro uživatele dobrovolné. Klientům je vysvětlen smysl dotazníků a jsou ujištěni o anonymitě a dobrovolnosti jeho vyplnění. Výsledky dotazování následně poslouží jako podklad při zvyšování kvality poskytované služby (jsou jedním z podkladů pro metodické porady). (Metodika - JAHODA, z.ú. 2020a)

Vzájemná spolupráce a propojení služeb

V JAHODĚ funguje spolupráce a propojení služeb velmi dobře. Pracovníci jsou si vědomi důležitosti propojenosti služeb, díky kterým dochází i při pravidelných společných supervizích. Pokud pracovník jedné služby cítí, že by klientovi pomohla jiná služba nebo pomohl program, který právě ta služba nabízí, klienta přepošle. (Metodika - JAHODA, z.ú. 2020a)

Příklad z praxe:

Terénní pracovníci potkají na skate hřišti, partu mladých lidí, kteří si zrovna povídají o lidech bez domova. Předají jim informace o existenci a fungování klubu Jahoda/Džagoda,

podle toho do jaké cílové skupiny spadají. Předají jim informaci, že zrovna příští týden bude probíhat v NZDM Džagoda beseda s paní bez domova. Dorazí na klub, a časem se stanou pravidelnými klienty, kteří se zúčastňují běžného klubu, dlouhodobě integračního programu i plánovaných akcí.

Do NZDM Džagoda přijde klient, který by chtěl hrát fotbal, ale jeho rodiče nemají peníze, aby mohl docházet na nějaký kroužek. Pracovníci NZDM Džagoda, klienta informují, že každé pondělí a středa terénní pracovníci společně s animátory pořádají fotbalové tréninky, které jsou zcela zdarma. Klient začne chodit pravidelně na fotbalové tréninky a naváže se terénní pracovníky, které pak nejčastěji vyhledává při řešení svých problému.

3 Rizikové mládíví

Dle interních zdrojů PePa:

Do sociálních služeb JAHODA, z.ú. chodí většina klientů, kteří spadají pod pojem rizikové mládíví. Jelikož klienti sociálních služeb JAHODA, z.ú. často pocházejí z neúplných rodin, mají závislé rodiče, patří do minorit, experimentují v brzkém věku s návykovými látky, apod.

Pojem rizikový může mít několik významů. V sociální práci se pojem rizikový vztahuje k narušené adaptaci, vyšší náchylnosti, vyššího ohrožení psychosociálního vývoje oproti většinové společnosti. Pod pojmem mládíví se rozumí dospívající ve věku od patnácti do osmnácti let. V dospívání se formuje osobnost, a některé negativní vlivy, jako např. problémy v rodině šikana, apod., mohou mít špatný dopad na psychiku dospívajícího. Rizikovými mládívími jsou dospívající, u kterých, díky působení několika faktorů, je zvýšená náchylnost na selhání v psychické a sociální oblasti. (Labáth, V. A kol. – Riziková mládež)

Rizikové mládíví je sociální problém, který se objevuje až v posledních dvou století. Když bychom ho tedy měli historicky datovat, zařadili bychom ho právě až do novověku. Na vzniku tohoto sociálního problému se podílejí společenské změny, které probíhají hlavně v západních společnostech. Dříve sociální kontrolu zabezpečovala např. církev, širší rodina, sousedé apod. A právě sféry života, které dříve byly pod sociální kontrolou,

jsou nyní často považovány za soukromé. Rodina dnes není často stabilní, jeden z důvodů je, že se rodina v dnešní době zakládá často z důvodu emočního uspokojení dospělých, který často souvisí se společenským tlakem. Právě v novověku vyrůstá spousta dětí jen s jedním rodičem, což může život dítěte velice ovlivnit. Pokud dítě vyrůstá s jedním rodičem, může se stát, že rodič sám na výchovu nestačí, může se dostat do finančních problémů, může být častěji vystavován krizovým situacím, které nemusí díky tlaku úspěšně zvládnout (Matoušek, Koláčková 2010). Rozvod nebo rozchod rodičů má prokazatelný dlouhodobý vliv na sociální a psychologické fungování dítěte. „*Některé děti nemají oporu v biologických rodičích vůbec, jsou takzvanými sociálními sirotky, část z nich je vychovávána v ústavních zařízeních, kde se stávají obětí známých deprivacních vlivů disponujících k sociálnímu selhání*“ (Matoušek, Koláčková (eds.), 2010, str. 75)

Mladiství tráví většinu času bez kontroly rodičů, často jsou se pod vlivem svých vrstevníků, se kterými tráví volný čas. Na mladistvé, které nemají funkční rodinu, je vliv prokazatelně větší. Když hovoříme o vlivu, neměli bychom opomenout všudypřítomný vliv, který mají na děti a mladistvé masová media. Když se hovoří mas médiích, myslíme tím především televizní pořady, kde je spojováno násilí se zábavou. Násilí v televizních pořadech má prokazatelný vliv na agresivitu mladistvých. K zamyšlení je také propagace idolů, jejichž chování je často na hranici nebo dokonce za hranou zákona. Díky industrializaci, jejímž důsledkem bylo přestěhování se rodin z venkova do měst, dospívající mají více příležitostí k rizikovému trávení volného času. Rizika mohou být v podobě klubů, barů, diskoték, apod. Také musíme poukázat na problém etnickým menšin. Lidé, kteří náležejí k minoritám, mají především v západních zemích, horší přístup ke vzdělání i k dobře placené práci. (Matoušek, Koláčková 2010)

3.1 Hlavní typy rizik

Během dospívání jedinec prochází jak fyziologickými, tak psychologickými změnami. Dospívání je dlouhý proces, při kterém se z plně závislého jedince formuje zcela nezávislý jedinec. Dospívající jsou více zranitelní, svým chováním mohou ubližovat sami sobě, jsou více ovlivnitelní, často mohou bez kritického myšlení přejímat názory a postoje svého okolí, které nemusí být vždy v souladu s většinovou společností, díky tomu může docházet k sociálnímu vyloučení. Během dospívání může docházet díky vlivům nepříznivých faktorů ke zhoršené adaptaci, socializaci a také nepřiměřenému chování, jako např. záškoláctví, šikana, krádeže. Mezi hlavní rizika dospívání můžeme zařadit selhávání při naplňování jednotlivých úloh dospívání. Mezi tyto úlohy řadíme např. možnost

samostatného rozhodování, možnost dělat vlastní chyby a zároveň dosahovat vlastních úspěchů, které nemusí být umožněno kvůli nedostatečným uvolňováním dětských vazeb od dospělé autority. Nedostatečné uvolňování dětských vazeb může způsobovat vnitřní frustraci, která se může projevovat excesivními poruchami chování k dospělým nebo k odmítání jakékoliv spolupráce s dospělými. Pokud mladiství nemá možnost sám chybovat, být úspěšný, rozhodovat se a nést za své rozhodnutí následky může mít pocity, které mohou mít podoby takovýchto úvah: „Nejsem dost dobrý.“, „Nejsem v pořádku.“, „Nikdy jsem nic nedokázal.“, apod. Další úlohou dospívání je „vydobýt“ si místo mezi vrstevníky a tím pádem najít si místo ve společnosti. Pokud se tato úloha dostatečně nenaplní, může podmiňovat vývin delikventních projevů chování, přijímání norem antisociálních skupin a případně může vést i k sociální izolaci, která může být začátkem pro behaviorální a emocionální poruchy. Dlouhodobé problémy ve vztahu k opačnému pohlaví mohou najít svůj odraz ve schopnosti navázat a udržovat uspokojiví partnerský vztah, případně k poruchám sexuální identifikace. Těžkosti, které jsou spojené právě s obdobím dospívání, překonávání infantilních výhod (mladiství vedou k vývinu osobní identity). Nedostatečný vývin pocitu osobní identity vede často k vnitřnímu zmatku, pocitům méněcennosti a k nedostatečnému sebevědomí. Tyto pocity mohou být začátkem pro agresivní chování, neuróz, apod. Samozřejmě uvedené poruchy jsou jen naznačené možnosti, kterými se může vývin ubírat a neznamenaají automatický takový vývin. (Labáth, V. A kol. – Riziková mládež)

Biologická a fyziologická rizika

Zvýšená zranitelnost může být dána již narozením, pokud se dítě narodí např. s deficitem komunikačních dovedností, s vrozenou anomálií osobnosti, s vrozenou hyperaktivitou, neatraktivní zevnějšek, aj. Mezi vrozené nebo získané abnormity patří nedostatek smyslových, rozumových schopností, nebo např. upoutání na lůžko, vozík. *V takových případech tělesné abnormity navíc k omezení možností samotného postiženého dítěte či dospívajícího přispívají k jeho psychosociálnímu strádání a narušení i v důsledku nevhodných postojů a chování, jimiž druzí lidé reagují na to, že interakce s postiženým jedincem pro ně často bývá nepříjemná a proto se jí spíše vyhýbají, anebo se vůči němu sami projevují nepříjemně a zesilují tím ještě stres, kterému je dítě vystaveno“* (Balcar, 2012, str. 11). Na vývoj osobnosti se dívá z bio-psycho-sociálního hlediska, což znamená, že na vývoj osobnosti jedince má vliv dědičnost, vrozené anomálie ale také prostředí, interpersonální vztahy, zažitá traumata, apod.

Rodina jako riziko

Jak se již píše výše za rizikové faktory se považuje selhávání při naplňování jednotlivých vývojových funkcí, které právě rodina může ovlivnit. Je důležité, aby dospělá autorita dávala mladistvému dostatečný prostor, možnost se sám za sebe rozhodovat a také chybovat, ale zároveň je důležité mít hranice, o které se mladiství může opřít, a tím pádem se v sobě a ve světě neztratit. Tyto hranice by v nejlepším případě měli být v souladu se sociálními normami, které určuje většinová společnost, aby nedocházelo k sociálnímu vyloučení. Dospívání je vývojovým obdobím, které má pro člověka rozhodující význam, není to jen příprava na dospělost, je to samostatné životní období, které má u každého jedince svůj konkrétní obsah a člověk by ho měl hodnotně prožít a ne ho jen „přečkat“. Vztah dospělé společnosti k dospívajícím je pro mladistvé podstatný, dospělá společnost by měla pomoci dospívajícím pozitivně zpracovat vnitřní rozpory a ukázat jim modely emocionálně zralých osobností, vytvořit optimální podmínky pro kultivované a zdravé dospívání pro své děti. (Labáth, 2001)

Pokud rodina selhává v jejích základních funkcích, dítě je vystavováno situacím, které mohou být nad jeho adaptační možnosti. *„Toto selhávání je pravděpodobnější v rodinách, kde jeden nebo oba rodiče jsou nezletilý; tam, kde vychovává dítě rodič samotný; v situaci rozvodu; tam, kde je rodič nemocný (zejména duševní nemoci) či závislý na návykových látkách, případně na hracích automatech“* (Matoušek, Koláčková, (eds.), str. 269). Chování rodiče je často spojeno se sociálním selháváním dítěte – rodič např. nezvládá svou zlost, tu si vybíjí na dítěti. Dítěti svým chováním přímo ubližuje, a také mu ukazuje způsob řešení problému agresí. Je zde riziko, že pokud se dítě dostane do krizové situace, bude řešit situaci stejným nebo podobným způsobem.

Syndrom CAN

Syndrom CAN je z anglického child abuse and neglect, které překládáme jako souhrn příznaků týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte. Až v roce 1990 byla zavedena v České republice evidence případů CAN. Špatné zacházení s dítětem je buď úmyslné, nebo neúmyslné chování pečující osoby, které se vymyká normám dané společnosti. Rozlišujeme 4 typy tohoto poškozování dětí: tělesné týrání, duševní týrání, sexuální zneužívání a zanedbávání. Pokud rodina selhává ekonomicky, tento problém se může odrážet na nízkou kvalitu bydlení, hygieny, apod., v tomto případě je dítě ohroženo. Mladistvý se stává zanedbávaný, což znamená, že nemá dostatečnou péči od pečujících. Nedostatečná péče způsobuje vážnou újmu na tělesném i duševním vývoji. Nedostatky

mohou vyplívat z vnějších a vnitřních podmínek. Vnějšími podmínky jsou nepřítomnost matky nebo otce v rodině, sociální vyloučení, sexuální promiskuita v rodině, závislosti nebo také pracovní nestálost nebo naopak velké pracovní vyčerpání pečujících osob. Vnitřními podmínky jsou nevyzrálость rodičů; praktiky, které rodiče používají při výchově např. nepřiměřené tresty; nemoc pečující osoby; postoje a praktiky náboženských sekt a společenských skupin, které žijí na okraji společnosti, apod. Mezi další rizika vyšší zranitelnosti dítěte je také odpadnutí ze standardní vzdělávací dráhy. Při nedostatečné péči o dítě nejde prvotně o to dítěti ublížit, to se ale nedá říci o týraném dítěti. (Matoušek, Koláčková, 2010)

Týrání dítěte může být fyzické nebo duševní. Tělesným týráním je vědomé tělesné ubližování dítěti, nejčastějšími podoby jsou nepřiměřené bití rukou nebo předmětem, kopání, trhání vlasů, silného třesení s malým dítětem, svazování, apod. Sexuálním obtěžováním se rozumí incest, čili sexuální styk mezi rodinnými příslušníky a jiné typy sexuálních praktik; účast dětí na výrobě pornografie a účast dětí na náboženských sexuálních rituálech. Tělesné týrání a sexuální zneužívání je vždy doprovázeno emočním týráním, které ale může působit i samostatně. Duševním týráním se rozumí takové chování vůči dítěti, které v něm vyvolá citové utrpení, nejčastější podoby jsou ponižování, zesměšňování, vyhrožování apod.

Ústavní výchova jako riziko

Ústavní výchova je jednou z forem péči o dítě, kdy dítě vyrůstá mimo rodinu v ústavním zařízení. Tato výchova nastává, pokud se rodiče nechtějí, nebo z nejrůznějších důvodů nemohou starat o dítě. *„Každý dlouhodobý pobyt v ústavním zařízení dítě i mladistvého hendikepuje, ať k němu zavadalo podnět cokoli.“* (Matoušek, Koláčková, 2010, str. 269)

Prostituce jako riziko

Mezi rizikové chování řadíme možnost rychlého přivýdělnku, který nabízí prostituce. Prostituce je propůjčování se k sexu za úplatu, která může být materiální či nemateriální (např. dovolená). Z trestně právního pohledu se prostitucí rozumí, jak pohlavní styk uskutečnění formou soulože, tak i všechny další formy ukájení pohlavního pudu jiné osoby stejného nebo opačného pohlaví. *„Mladé dívky jsou při poskytování sexuálních služeb vystaveny mnohem většímu riziku než dospělé ženy, a to jak po fyziologické stránce (jejich organismus je promiskuitou, tj. větším počtem různých sexuálních partnerů, více destruován), tak po stránce psychologické – mladé dívky jsou snadněji ovlivnitelné, přístupnější k rizikovému chování“* (Matoušek, Koláčková, 2010, str. 252).

Návykové látky jako riziko

Droga je látka, která nějakým způsobem ovlivňuje naše prožívání reality, tedy má psychotropní efekt, a může vyvolat závislost, tedy má tzv. „potenciál závislosti“. Závislost na návykových látkách je u mladistvých stále častější riziko a v dnešní době představuje vážný problémy. Experimentování s návykovými látkami u mladistvých často bývá spojeno s vlivem vrstevníků. Jak je již psáno výše, větší náchylnost mají mladiství z dysfunkčních rodin, ať už je důvod dysfunkce jakýkoliv. (Matoušek, Koláčková, 2010)

Kriminální chování

Mezi kriminální chování mládeže bývají nejčastěji majetkové trestné činnosti, které jsou často skupinově plánované i provedené, výjimečně jde mladistvý sám spáchat majetkovou trestnou činnost. „Z hlediska trestní kvalifikace jsou v současnosti v České Republice nejčastějšími delikty mladistvých krádež, poškozování cizí věci, porušování domácí svobody, výtržnictví, loupež a neoprávněné užívání cizí věci.“ (Matoušek, Koláčková (eds.), str. 269)

Instituce a služby zabývající se rizikovou mládeží

„Soustava státních orgánů, které se zabývají rizikovou mládeží, vznikla před rokem 1989 a bez zásadních změn přežila do současnosti. (Matoušek, Koláčková 2010, str. 270) Mezi instituce a služby, které se zabývají rizikovou mládeží, patří: orgány sociálně-právní ochrany dětí, kurátor pro mládež, diagnostické a výchovné ústavy, domy na půl cesty, komunitní byty, střediska výchovné péče, výchovní poradci, probační a mediační služba, domy dětí a mládeže, asistent učitele, školy se speciálním vzdělávacím programem, nízkoprahové kluby, apod.

4 Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež v JAHODĚ

Zákon č. 108/2006 Sb., Zákon o sociálních službách definuje nízkoprahová zařízení pro děti a mládež jako „Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež poskytují ambulantní, popřípadě terénní služby dětem ve věku od 6 do 26 let ohroženým společensky nežádoucími jevy. Cílem služby je zlepšit kvalitu jejich života předcházením nebo snížením sociálních a zdravotních rizik souvisejících se způsobem jejich života, umožnit jim lépe se orientovat v jejich sociálním prostředí a vytvářet podmínky k řešení jejich nepříznivé sociální situace. Služba může být poskytována osobám anonymně.“ (Zákon č. 108/2006 Sb., Zákon o sociálních službách, §62)

Jak je již psáno výše, nezisková organizace JAHODA, z.ú. nabízí dva nízkoprahové kluby Jahodu a Džagodu. Kdy klub Jahoda je zde pro mladší děti a klub Džagoda pro starší. Oba nízkoprahové kluby poskytují několik služeb: poskytnutí prostoru, individuální plánování, doučování, pomoc v krizi, poradenství, intervenci, jednání s institucí ve prospěch klienta, práci se skupinou, rozvoj schopností a dovedností, kontakt, poskytnutí materiálu, účast na akci, atd. Cílová skupina Klubu Jahoda jsou děti ve věku 6 – 14 let, které bydlí, chodí do školy nebo tráví převážnou část svého volného času na Černém Mostě, jsou ohroženy nežádoucími jevy, mají obtíže při zvládání životních situací a rolí, protože k tomu nemají dostatečnou nebo vhodnou podporu z přirozeného prostředí, nebo hrozí, že tyto obtíže mít budou, a to v oblastech života jako je např. fyzické a duševní zdraví, osobní věci a peníze, společenské kontakty, vztah k sobě, vztahy k rodině a blízkému okolí, vzdělávání, volný čas, apod. Dětem je nabízen bezpečný prostor pro trávení volného času, realizaci svých nápadů, sdílení svých radostí a starostí. (Výroční zpráva JAHODA z.ú., 2019)

Metodika Jahoda (JAHODA, z.ú. 2020b) definuje cíle poskytované sociální služby takto:

- *Předcházet vzniku obtížných životních situací, které mohou cílovou skupinu ohrozit v jejím zdravém vývoji.*
- *Podpořit děti při zvládání obtížných situací tak, aby se naučily řešit podobné situace vlastní silou a prostředky.*
- *Nabídnout bezpečný prostor pro trávení volného času, realizaci svých nápadů a sdílení svých radostí a starostí.*
- *Zprostředkovat informace, které cílová skupina vyhledává nebo které by mohla využít při zvládání obtížných životních situací.*
- *Hájit práva a oprávněné zájmy cílové skupiny a veřejnosti.*

Nízkoprahový klub Džagoda

Cílovou skupinou klubu Džagoda jsou mladí lidé ve věku 13 – 26 let, kteří bydlí, chodí do školy nebo tráví volný čas na Černém Mostě (případně na území Prahy 14), jsou ohroženy společensky nežádoucími jevy a mohou se dostat se dostávají do obtížných životních situací, které ohrožují jejich zdravý vývoj, omezují rozvoj osobnosti, vedou k sociálnímu vyloučení a konfliktu se společností. Dle interního evidenčního nástroje pro NZDM Jahoda, PePa (JAHODA, 2020g) jsou: nejčastějšími klienty romští chlapci ve věku od 14

do 18 let, jejich nejčastější témata jsou návykové látky, kriminalita, rasismus, problémy ve škole, nízké sociální zabezpečení.

Metodika Džagoda (JAHODA, z.ú. 2020c) definuje cíle takto:

Cíle poskytované sociální služby:

- Nabídnout bezpečný prostor pro trávení volného času a realizaci svých nápadů.
- Předcházet vzniku obtížných životních situací, které mohou cílovou skupinu ohrozit v jejím zdravém vývoji.
- Podpořit děti při zvládnání obtížných situací tak, aby se naučily řešit podobné situace vlastní silou a prostředky.
- Zprostředkovat informace, které cílová skupina vyhledává, nebo které by mohla využít při zvládnání obtížných životních situací.

4.1 Princip nízkoprahovosti

Při pojmu nízkoprahovost je důležité si uvědomit kolika sociálním nárokům musí současní mladí lidé na své cestě čelit. Nízkoprahové služby se odlišují od standardních takto:

1. Cíle bývají formulovány pragmatičtěji, než jsme zvyklí u běžných výchovně vzdělávacích či sociálních aktivit.
2. Dostupnost služby se co nejvíce přibližuje k potenciálním uživatelům.
3. Specifický přístup pracovníků ke klientům a jejich problémům.

„S pojmem nízkoprahovosti je spojena řada dalších aspektů, které charakterizují takováto zařízení z hlediska jejich možné přijatelnosti pro potenciální uživatele a optimální dostupnosti.“ (Jedlička, 2004, str.379) O dostupnosti služby hovoříme, jak o časové dostupnosti, být k dispozici tehdy, kdy to klienti potřebují, tak i o místní dostupnosti, vyskytovat se tam, kde jsou přirozená teritoria klientů, a v neposlední řadě také hovoříme o finanční dosažitelnosti, zpravidla se služby poskytují zdarma nebo za symbolickou částku. Ne každý, kdo se objeví v nízkoprahovém klubu se stává automaticky aktivním klientem, je zde důležitý čas a prostor pro nezávaznou orientaci v nabídce služeb a o otevřenou diskusi o základních pravidlech a nutnosti jejich dodržování. Dalším důležitým bodem je akceptace životních obtíží mladistvého a respektování toho, že mladiství nechce o některých věcech mluvit. Bezpečí vytvořené pro klienta zajišťuje také to, že jsou služby většinou poskytovány anonymně. (Jedlička, 2004)

Princip nízkoprahovosti v NZDM Džagoda

Metodika Džagoda (JAHODA, z.ú. 2020c) definuje princip nízkoprahovosti takto:

Fungování klubu je nastaveno tak, aby zájemci/uživatelé cítili co možná nejmenší překážky při využívání služby. Mezi hlavní principy nízkoprahovosti patří časová dostupnost a pravidelnost služby, poskytování služby v přirozeném sociálním prostředí zájemců/uživatelů, svobodné a samostatné rozhodování zájemců/uživatelů o využití služby, absence poplatků za službu (výjimku tvoří speciální nabídky jako pobyty a nákladné akce) a absence nutnosti registrace (možnost anonymního využívání služby).

4.2 Jednání se zájemcem o sociální službu v klubu Džagoda

Za zájemce o sociální službu je považovaný kdokoliv, kdo vstoupí do prostoru nízkoprahového klubu Džagoda, pokud ihned po vstupu nevyjádří jiný účel své návštěvy. Po vstupu do zařízení je se zájemcem a přítomným pracovníkem zahájeno jednání. Pracovník si během jednání uvědomuje specifika cílové skupiny s respektem k individuálním odlišnostem každého zájemce. Mezi obecná specifika patří: nestálost (v názorech, životních prioritách, potřebách), pasivita, nezájem, nedůvěřivost, nespolehlivost, stav obtížné životní situace, apod. Celý proces jednání se zájemcem je prováděn s uvědoměním veškerých těchto možností. Během první návštěvy jsou zájemci poskytnuty veškeré základní informace, které potřebuje pro rozhodnutí o využití služby. Zájemce je proveden prostorem, jsou mu představeni všichni přítomní pracovníci a jsou mu vysvětleny jejich kompetence, je mu vysvětleno co je nízkoprahový klub, cílová skupina, sdělena provozní doba a pravidla, která platí v nízkoprahovém klubu. Pracovník zjistí přezdívkou nebo křestní jméno + první písmenko z příjmení, rok narození a vysvětlí mu důvod evidence těchto údajů, případně má zájemce možnost využít označení „anonym“. (Metodika, JAHODA z.ú, 2020c)

Odmítnutí zájemce o službu

Pracovník má právo odmítnout zájemce o službu, pokud zájemce nespadá do cílové skupiny zařízení a to z těchto důvodů:

- věk
- pobyt nebo trávení většiny volného času v jiné městské části.

Dalšími důvody pro odmítnutí jsou zájemce předem odmítá respektovat pravidla služby, osobní cíle zájemce nejsou v souladu s nabízenou službou, kapacita NZDM Džagoda je aktuálně naplněna. Všechny tyto zmíněné důvody pracovník zájemci vysvětlí, a odkáže ho na jinou službu, která by byla dle vyhodnocení pracovníka zájemci užitečnější. Pracovníci dbají na to, aby služba, na kterou odkazují, odpovídala zájemcově potřebě a zakázce. “ (Metodika, JAHODA z.ú, 2020c)

Ze zájemce se stává uživatel v NZDM Džagoda

Pokud zájemce začne navštěvovat nízkoprahový klub Džagoda, pracovníci se zájemcem navazují vztah. Pokud pracovníci klienta již znají, požádají ho, aby si zvolil tzv. klíčového pracovníka, která poté s klientem uzavře ustní smlouvu a následně se ze zájemce stává uživatel služby a může využívat všechny služby, které nízkoprahový klub Džagoda poskytuje. Období mezi 1. návštěvou a uzavřením dohody poskytování sociální služby se nazývá období provkontakt. “ (Metodika, JAHODA z.ú, 2020c)

4.3 Individuální práce s klientem

Práce s člověkem, který se ocitá v situaci, kterou není schopen sám řešit, je pravděpodobně nejstarší a tradiční forma pomoci. Individuální práce je tedy práce s jednotlivcem, kdy dochází k utváření poradenského/terapeutického vztahu, který je jeden z nejdůležitějších základních kamenů pro kvalitní a úspěšnou spolupráci. Některé psychologické směry vnímají terapeutický vztah za speciální interpersonální vztah, který je právě léčivým nástrojem. Také nesmíme opomenout motivaci klienta, která ovlivňuje celkový průběh psychoterapie/poradenství. Mladiství mohou přicházet sami, s tím že si uvědomují, že mají problém a nevědí si s ním rady, mohou je přinutit rodiče, anebo mohou mít spolupráci s odborníkem nařízenou soudně. (Labáth, 2001)

Při práci s dětmi a dospívajícími musí sociální pracovník zohledňovat stupeň dosáhnutého vývinu a individuální vývojové tempo. Základní cíl je systematická podpora růstu, přičemž dosáhnutí tohoto cíle je momentem, kdy se začne projevovat schopnost nedospělého člověka samostatně a zdravě se vyvíjet. Zejména v dospívání jsou vývojové úlohy velice osobnostně náročné a mají značnou intrapsychickou a interpersonální dynamiku. Při práci s dětmi a dospívajícími je důležité myslet na to, že dospělé autority nechtějí, aby byli asertivnější, svobodnější, sebevědomější, stabilnější, ale spíše poslušní, dosahovali cílů,

které jim zvolili dospělí, apod. Aby práce mohla být efektivní, je potřeba, aby spolupracovala nejbližší rodina. (Labáth, 2001)

Individuální práce v NZDM Džagoda

Dle metodiky NZDM Džagoda individuální práce probíhá nejčastěji pomocí těchto nabízených služeb

Kontakt

„Můžeme si povídat o čemkoli, můžeš nám věřit“

Kontakt je základní a nejčastější službou poskytovanou v NZDM Džagoda. Jako kontakt evidujeme veškeré rozhovory, které svým rozsahem a způsobem nelze nazvat jinou odbornou službou. Cílem kontaktu je vytvoření dostatečné vzájemné důvěry a podmínek potřebných pro rozvíjení kontaktu a poskytování dalších služeb. Součástí je hledání a upevňování hranic komunikace s uživatelem a kultivování jeho schopnosti vyjádřit své potřeby a naučit se využívat existující nabídky služeb.

Kontakt je pracovníky využíván:

- pro zjišťování veškerých informací, které jsou potřeba pro hlubší práci s uživatelem
- jako prostředek pro navázání vztahu s uživatelem služby

Informační servis

„Řekneme ti, co potřebuješ vědět nebo spolu informace najdeme“ (Metodika Džagoda JAHODA, z.ú. 2020c)

Informační servis je služba, při které pracovník předá uživateli vyžádané či nevyžádané informace. Je poskytován v prostorách klubu, kontaktní místnosti nebo přilehlých prostorech (zahrada, před klubem). Vyžádaný informační servis - uživatel přímo přijde s otázkou ohledně čehokoliv, co ho zajímá a pracovník mu v rámci svých možností odpoví nebo odpověď vyhledá. Nevyžádaný informační servis - pracovník je v rámci průběhu jednání s uživatelem povinen předávat informace o službě, informuje o dění v klubu (probíhající akce, změny), zároveň v rozhovorech může reagovat poskytnutím

informačního servisu (např. hovor o sexu - rizika nechráněného sexu), nemělo by jít o nátlak či mentorování. Pracovník využívá při získávání informací pro uživatele své dosažené vzdělání a znalosti, internet, knižní publikace a informace od kolegů z oboru. Pracovník je povinen prověřit důvěryhodnost zdroje a případně poučit uživatele o možných rizicích důvěryhodnosti. Vhodná je spolupráce uživatele při hledání informací. Předaná informace může mít ústní nebo písemnou podobu (např. poskytnutí informačního letáku, vytvoření preventivní nástěnky, apod.). Pracovník respektuje uživatelovo rozhodnutí, jak se získanými informacemi naloží. Pracovník volí vhodnou formu předávání informací vzhledem k věku a osobnosti uživatele a situaci, ve které informaci předává. Po předání informace se pracovník ujistí, zda uživatel obsahu informace rozuměl a zda je postačující pro jeho účely. Pokud pracovník není schopen požadovanou informaci uživateli sdělit, je povinen ho odkázat na jiné zdroje. Pracovník poskytuje informace takovým způsobem, aby byl uživatel schopen v budoucnu tuto nebo obdobnou informaci nalézt vlastními silami. Pasivní formou informačního servisu je vytváření informačních a preventivních nástěnek. Ty uživatel může využívat sám, případně jich může využít pracovník při aktivním informačním servisu (odvede k nim uživatele a ukáže mu, kde informace jsou).

Poradenství

Jde o řešení aktuálních problémů a zvyšování kompetence uživatele tyto problémy řešit. Odehrává se formou rozhovoru s uživatelem, obsahuje vyhodnocení situace, nabídku rady, informací a řešení vedoucí k odstranění obtíží. Poradenství se nejvíce zaměřuje na záležitosti vztahů, rodiny, návykových látek, školy, volného času, sociálně právní a jiné. Na začátku poradenství si pracovník s uživatelem domluví, jak dlouho bude poradenství trvat a zda mu vyhovuje místo setkání. Poskytování služby poradenství probíhá v kontaktní místnosti nebo přímo na klubu. Pracovník respektuje volbu uživatele, kde má poradenství proběhnout (pokud je to k jeho prospěchu). Pracovník uživatele ujistí, že pokud nestihnou probrat vše, co potřebuje ve stanoveném čase, je možné se sejít znovu. Pracovník s uživatelem definují, co je předmětem poradenství. Pracovník zjišťuje důležitá fakta, aby se v problému sám zorientoval a dokázal posoudit své možnosti v poskytování poradenství. Pracovník pomáhá uživateli zorientovat se v daném problému, sděluje mu všechny dostupné informace z této oblasti, podporuje ho v řešení. Pracovník se nesnaží za uživatele řešit problém ani nepřebírá iniciativu. Motivuje ho k tomu, aby dokázal příště stejnou nebo obdobnou situaci vyřešit sám. Pokud pracovník sděluje vlastní nápady, vždy uživatele upozorní, že to bude právě on, kdo se musí rozhodnout. Během

poradenství se pracovník ujistí, že uživatel sdělenému obsahu rozumí. (Metodika Džagoda JAHODA, z.ú. 2020c)

Situační intervence/zpětná vazba na jednání uživatele

„Řekneme ti svůj názor na tvé chování, zareagujeme na aktuální situaci“ (Metodika Džagoda JAHODA, z.ú. 2020c)

Situační intervencí se rozumí poskytování zpětné vazby na aktuální chování, jednání uživatele služby. Jde o sociálně pedagogickou práci v situacích s výchovným obsahem, které vznikají v kontextu programu. Pracovník při nich vstupuje do interakcí, přináší podněty, reflektuje situaci a používá další techniky, které vytváří či zvýrazní výchovný efekt situace.

Intervence může být spojena s:

- Dodržováním pravidel služby (v tomto případě může následovat sankce ze strany pracovníků)
- Chováním v interakci s vrstevnickou skupinou (řešení sporů, šikana)
- Chováním vůči pracovníkům služby
- Celkovým působením uživatele v prostorách klubu (nevhodné chování – např. přemrštěně vulgární projevy, navádění ostatních zájemců/uživatelů k rizikovému chování, veřejná propagace vlastního rizikového chování, apod.)

Situační intervence je poskytována podle uvážení pracovníka:

- Ihned po vzniklé situaci – pokud je potřeba ihned reagovat a usměrnit projev uživatele.
- Při příštím setkání pokud v danou chvíli není prostor pro řešení nebo uživatel ukončil kontakt. (Metodika Džagoda JAHODA, z.ú. 2020c)

Situační intervence musí obsahovat zdůvodnění, tzn. uživatel je nejen upozorněn na své chování, ale je mu podrobně vysvětleno, z jakého důvodu pracovník reaguje a jsou zdůrazněny případné důsledky jeho chování.

Pracovník pamatuje na to, že má poskytovat pozitivní i negativní intervence (v rámci pozitivních by měl i dostatečně chválit dobré chování – zvládnutí obtížné situace, změny v

chování, pomoc v klubu či s realizací volnočasové aktivity apod.).

Pomoc v krizi

„Pomůžeme ti, když ti bude mizerně – když tě bude trápit opravdu velký problém“
(Metodika Džagoda JAHODA, z.ú. 2020c)

Pomoc v krizi se poskytuje uživateli, který se nachází ve stavu psychické nepohody (např. rozchod s partnerem, hádka v rodině aj.). Cílem je uživatele pro danou chvíli stabilizovat a předejít zhoršení situace. Je na zvážení pracovníka, je-li vhodnější poskytnout Pomoc v krizi v kontaktní místnosti nebo s kamarády v klidném prostředí v klubu. Pracovník se snaží o to, aby byl zachován klid a soukromí uživatele. Tento výkon je možné poskytnout i uživateli, kterému by normálně nebyl povolen vstup do klubu (např. při akutní intoxikaci, v případě probíhající sankce apod.). (Metodika Džagoda JAHODA, z.ú. 2020c)

Zásady pro jednání s uživatelem v krizi:

- pracovník předem informuje uživatele o tom, jaký čas mu může věnovat
- pracovník má k dispozici kontakt na odbornou návaznou instituci, která se problematice věnuje (tzn. Nejbližší krizové centrum)
- pracovník mluví klidným hlasem, snaží se hlavně naslouchat, nevnucuje klientovi svůj názor na danou situaci, nehodnotí ostatní zainteresované osoby
- pracovník se nenechává strhnout emocemi uživatele, je si vědom, že je vnějším pozorovatelem situace a jen doprovází uživatele ke stabilizaci (tzn. nenechává se osobně zapojit do řešení, nenechává se citově vydírat, poskytne jen tolik času, kolik bylo předem domluveno...)
- pracovník neutápí uživatele v radách a řešeních dané situace – Pomoc v krizi nemá za úkol vyřešit uživatelskou situaci, ale psychicky ho stabilizovat – na závěr sezení se může pracovník s uživatelem dohodnout na poradenském rozhovoru v jiný den
- pracovník má u sebe telefon pro přivolání pomoci (Metodika Džagoda JAHODA, z.ú. 2020c)

Doprovázení

„Doprovodíme tě tam, kam si sám netroufáš (např. policie, úřad...)“ (Metodika Džagoda JAHODA, z.ú. 2020c)

Doprovod je podpůrná služba, kdy pracovník funguje jako opora při jednání uživatele s okolím nebo prvních návštěvách neznámého prostředí. Nesnaží se řešit situaci za uživatele, ve většině případů nechá komunikovat pouze jeho a vstupuje do jednání jen v případech kdy:

- uživatel něčemu nerozumí a druhá strana není ochotna mu pomoci
- dojde ke konfliktu a v situaci je potřeba mediátor
- jsou při jednání porušována práva uživatele

uživatel je při jednání ve zřejmé nevýhodě (např. druhá strana nepřizpůsobuje jednání jeho věku, používá odborné výrazy, předkládá mu dokumenty, kterým nemůže rozumět, uživatel je ponižován za svou neznalost) (Metodika Džagoda JAHODA, z.ú. 2020c)

O těchto případech musí být uživatel předem informován, aby věděl o postavení pracovníka při jednání a byl na to připraven. Doprovod probíhá na základě předchozí domluvy s uživatelem, buď v otevírací době služby (pokud je to personálně možné) nebo i mimo otevírací dobu služby. (Metodika Džagoda JAHODA, z.ú. 2020c)

Individuální plánování

Individuální plánování se sociální pracovníci snaží realizovat při každém setkání s uživatelem služby, kdy se ho ptají, o čem se chce daný den bavit, s jakým cílem přišel dnes do klubu, a společně dále uvažují, jak a kdy by mu v tom mohli být pracovníci nápomocní. Vzhledem k charakteristice cílové skupiny 13 – 26 let, kdy většinu uživatelů tvoří mladiství cca 14 - 18 let, respektují pracovníci to, že často uživatelé nemají žádnou konkrétní zakázku a přišli do klubu jen trávit volný čas. Tuto skutečnost využívají k tomu, že se snaží uživatele více poznat, budují vztah důvěry, rozvíjejí schopnosti a dovednosti uživatelů a předávají různorodé informace pro bezpečné zvládnání různých životních událostí. S ohledem na charakteristiku cílové skupiny a přesvědčení, že je třeba ke každému uživateli služby přistupovat individuálně, nabízí NZDM Džagoda tři typy individuálních plánů. Ty se liší především délkou svého trvání, respektive počtem nutných setkání k naplnění cíle uživatele. (Metodika Džagoda JAHODA, z.ú. 2020c)

1) Krátkodobé individuální plány

Mají charakteristiku „**tady a teď**“, což znamená, že všechny jejich fáze proběhnou v rámci jednoho setkání. Tyto plány jsou uplatňovány v případech, kdy není jisté, kdy daný uživatel opět přijde do klubu, v situacích, kdy jsou informace sdělované pracovníky pro uživatele služby významné pouze tehdy, jsou-li předány okamžitě (dnes), či u uživatelů, pro které má aktuálně největší význam přítomný okamžik. V těchto případech se pracovníci seznámí s obtížnou životní situací uživatele služby, zmapují uživatelské potřeby a vyhodnotí, zda mu můžou nabízenou službou pomoci (poskytované služby budou v souladu s posláním NZDM Džagoda). Dále klíčový pracovník uživatele společně s ním dojedná cíl spolupráce a společně také naplánují v logickém sledu konkrétní kroky, které povedou k jeho dosažení. Určí se i kritérium, podle kterého uživatel služby pozná, že svého cíle dosáhl. Poté pracovník společně s uživatelem služby pracuje na jednotlivých krocích (poskytují se služby informační servis, poradenství, doprovázení, pomoc v krizi, doučování, jednání s institucí, jednání s blízkou osobou a přeposlání). V průběhu se pracovník stále ujišťuje, že uživatel sděleným informacím rozumí, že společně pracují skutečně podle jeho představ a že je tudíž možné přejít k dalšímu kroku spolupráce. Na závěr pracovník společně s uživatelem služby hodnotí, zda bylo dosaženo cíle spolupráce, jak je uživatel s poskytnutými službami spokojen a zda je to vše, co potřeboval, či zda je třeba věnovat se ještě něčemu dalšímu. Při rozloučení pracovník připomíná otevírací dobu klubu a možnost kdykoliv se na kontaktní sociální pracovníky znovu obrátit. (Metodika Džagoda JAHODA, z.ú. 2020c)

2) Střednědobé individuální plány

Mají podobu „**úkolů**“. Tyto plány jsou realizovány v případech, kdy uživatel služby přichází s jasnou zakázkou (př. poraďte, jak omezit kouření, jak si najít partnera/partnerku). Jejich naplnění si vyžaduje minimálně dvě a maximálně dvanáct setkání. Délka jejich trvání by neměla přesáhnout cca 3 měsíce. Stejně jako v případě krátkodobých plánů nejprve pracovník vyhodnotí, zda jsou potřeby uživatele v souladu s posláním služby. V případě, že tomu tak je, dohodne klíčový pracovník s uživatelem služby cíl spolupráce a společně také naplánují v logickém sledu konkrétní kroky, které povedou k jeho dosažení. Určí si i kritérium, podle kterého uživatel služby pozná, že svého cíle dosáhl. Poté pracovník společně s uživatelem služby pracuje na jednotlivých krocích (poskytují se služby informační servis, poradenství, doprovázení, pomoc v krizi,

doučování, jednání s institucí, jednání s blízkou osobou a přeposlání). Obvykle se v rámci jednoho setkání „upracuje“ jeden krok. Vyžaduje-li však situace (např. stanovené termíny) či sám uživatel rychlejší postup a je-li to v pracovníkových možnostech, můžou během jednoho setkání „upracovat“ kroků více. V době trvání střednědobého individuálního plánu se pracovník stále ujišťuje, zda je pro uživatele plán stále aktuální, zda je správně sestaven a zda skutečně spěje k naplnění uživateleova cíle, či zda je třeba jej upravit. Uživatel má kdykoliv možnost pozměnit cíl spolupráce, upravit jednotlivé kroky, či se rozhodnout, že už nechce v plánu dále pokračovat. Po naplnění každého dílčího kroku se pracovník ujišťuje, zda uživatel všemu rozumí, společně hodnotí, zda postupují tak, jak si uživatel přál a zda je tudíž možné přejít k dalšímu kroku spolupráce. Po splnění všech naplánovaných kroků pracovník společně s uživatelem služby hodnotí, zda bylo dosaženo cíle spolupráce, jak je uživatel s poskytnutými službami spokojen a zda je to vše, co potřeboval, či zda je třeba věnovat se ještě něčemu dalšímu. Při rozloučení pracovník připomíná otevírací dobu klubu a možnost kdykoliv se na kontaktní sociální pracovníky znovu obrátit.

V případě využívání služby doučování a v dalších individuálních případech, kdy to vyžaduje podoba zakázky, může délka trvání střednědobého individuálního plánu přesáhnout 3 měsíční dobu realizace či podmínku ukončení zakázky do 12 kroků. Každé 3 měsíce, ale musí být daná zakázka s uživatelem revidována a hodnoceno její naplňování. I tak by trvání zakázky nemělo přesáhnout 10 měsíců (délka školního roku). (Metodika Džagoda JAHODA, z.ú. 2020c)

3) Dlouhodobý individuální plán

Má charakteristiku „příběh“. Tyto plány jsou realizovány s uživateli, se kterými jsou kontaktní sociální pracovníci v pravidelném kontaktu a kteří mají vůči pracovníkům velkou důvěru. Hlavním tématem těchto uživatelů bývá obvykle jejich životní příběh a světonázor, do rozhovorů přináší mnoho různých problematik. Tyto plány trvají minimálně tři měsíce, obvykle však déle. Důležitým úkolem pracovníků zde je rozeznat, zdali vůbec, případně v jaké obtížné životní situaci se tito uživatelé nacházejí a zda je poslání NZDM Džagoda v souladu s jejich potřebami a cíli. Je-li tomu tak, dohodne klíčový pracovník s uživatelem služby cíl spolupráce a kritérium, podle kterého se pozná, že je cíl naplněn, či že se k němu uživatel blíží. Dále pracovník společně s uživatelem dojedná kroky vedoucí k naplnění cíle, které mají v případě dlouhodobých individuálních plánů spíše obecnější

charakter. Většinou také nejsou naplňovány v určitém postupném sledu, ale vzájemně se prolínají, protože spolu úzce souvisí. Domluví se také, jak často (kdy) se budou plánu věnovat. Z výše zmíněných důvodů probíhá také hodnocení plánu s uživatelem s větším časovým odstupem, cca tříměsíčním. Uživatel má kdykoliv možnost vyjádřit se k individuálnímu plánu (upravit jej, dohodnout jiný cíl spolupráce, apod.). Pracovníci v rámci dlouhodobých plánů poskytují stejné služby jako u střednědobých a krátkodobých, navíc však u těchto plánů mohou poskytovat i službu kontakt (někteří uživatelé se potřebují vypovídat, popsat svou životní cestu, apod., de facto využívají toho, že je někdo poslouchá). (Metodika Džagoda JAHODA, z.ú. 2020c)

4.4 Práce se skupinou

„Člověk je schopen kvalitně existovat pouze jako člen skupiny a většinou patří k více skupinám současně. V průběhu celého života pak prochází různými skupinami, které mohou být uzavřené a vylučné nebo otevřené a vzájemně se prolínající. Život ve skupině vyjadřuje základní lidskou potřebu sdílet, spoluvytvářet, dávat a brát, uskutečňovat se ve vztazích. Jen ve výjimečných případech člověk dobrovolně opouští lidské společenství, aby se ponořil do samoty – jako světec nebo jako šílenec.“ (Matoušek a kol., Metody a řízení sociální práce, 2003, str. 153)

Skupinová forma má svůj význam a svá specifika, mezi nejhlavnější patří: množství mezilidských vztahů (rozvoj osobnosti, lepší poznání sebe i druhých, sebeuvědomění), člověk není se svým problémem sám, naděje a povzbuzení pro sebe a ostatní, nové pohledy na skutečnost, skupina jako vhodný terén pro testování nových způsobů interakce, apod. Úkoly sociálního pracovníka se skupinou jsou: pomáhat členům skupiny, aby se učili aktivní účastí na životě skupiny, prostřednictvím toho rozvíjeli vlastní chápání problémové situace, zabezpečovat přirozený růst a rozvoj sociálního fungování členů skupiny, zabraňovat sociální dysfunkci u všech členů skupiny, poskytovat pomoc a podporu jednotlivcům. Hlavními faktory skupinové práce jsou skupinová dynamika, koheze (soudržnost skupiny), tenze, role ve skupině, pravidla ve skupině a normy skupiny. (Labáth, 2001)

Práce se skupinou v NZDM Džagoda

Práce se skupinou v NZDM Džagoda probíhá nejčastěji v rámci dlouhodobého integračního programu, který si představíme v další kapitole.

5 Dlouhodobý integrační program v klubu Džagoda

Po absolvování programu klienti ovládají základní sociální dovednosti potřebné pro každodenní život pro navazování a rozvíjení vztahů s vrstevníky, mají potřebné informace pro rozhodování a fungování ve společnosti, zažijí pozitivní vzory dospělých (vedoucí skupiny). Chování, emoční inteligence, hodnoty a postoje klientů jsou zralejší a odpovědnější, lépe znají sami sebe, své silné a slabé stránky, své potřeby a vnímají svou jedinečnost. Program probíhá převážně v prostoru NZDM Džagoda, jen ve výjimečných případech se program uskutečňuje mimo prostor NZDM Džagoda. (metodika WOW, JAHODA, z.ú., 2020f)

Metodika WOW (JAHODA, z.ú. 2020f) dlouhodobý integrační program:

- Dlouhodobý integrační program se vždy zaměřuje na určité téma, které je pro klienty aktuální.
- Jedná se o preventivní působení na skupinu, rozvíjení komunikačních dovedností klientů, jejich schopnost pracovat ve skupině, podpořit pozitivní sebehodnocení, poskytovat relevantní informace a motivovat uživatele služby k jejich samostatnému získávání, vytvořit bezpečnější a intimnější prostředí než na volném klubu.
- Cílovou skupinou jsou děti a mladí lidé ve věku od 13 do 26 let, kteří navštěvují NZDM Džagoda.
- Podmínky pro účast jsou: příchozí spadá do cílové skupiny NZDM Džagoda, příchozí je zájemcem nebo uživatelem služby NZDM Džagoda (již ho trochu známe, má za sebou INFO - 1. návštěva), klient souhlasí, že bude dodržovat specifická pravidla WOW (důležité pro vytváření bezpečného prostředí) a rozumí čím je WOW odlišné od běžného klubového provozu.
- Pokud klient nesplňuje podmínky pro účast, dostane základní informace o WOW, a pak je požádán, aby klub opustil. Pokud spadá do cílové skupiny, je mu nabídnuto, aby se stávil jindy během volného klubu.
- Program je určen maximálně pro skupinu 10 lidí.
- Vchodové dveře jsou otevřeny 15 minut, kdy klienti mohli přijít. Poté jsou dveře uzamčeny a nikdo již na klub nemůže. (Čtvrt hodina z důvodu, aby se klienti naučili chodit včas. Neměli chuť s námi smlouvat o tom, kdy jim mají přijít známí

a že na ně máme počkat. Ideální čas na rozmyšlenou, jestli se chtějí účastnit nebo ne).

- V případě naplnění kapacity jsou dveře uzamčeny a je na nich zavěšena cedule: Kapacita WOW! naplněna, prosíme nerušit!

Popis cílové skupiny a podmínek účasti na dlouhodobém integračním programu v NZDM Džagoda

Primární cílovou skupinou tvoří klienti NZDM Džagoda, kteří potřebují intenzivnější podporu a pomoc, než kterou je jim možné věnovat během běžného provozu klubu. Příchozí spadá do cílové skupiny, je klientem služby NZDM Džagoda, nemá aktuálně STOPku na klub, nebo omezené služby. Klient souhlasí, že bude dodržovat specifická pravidla, která jsou důležitá pro vytváření bezpečného prostředí a rozumí čím je dlouhodobý integrační program odlišný od běžného klubu (důležité, aby byla dodržena strukturovanost programu).

Kapacita dlouhodobého integračního programu v klubu Džagoda

Doporučená kapacita je 10 klientů, jedná se o optimální počet klientů, kdy jsou jim dva pracovníci schopni se dostatečně věnovat. Kapacita je na zvážení pracovníků, v závislosti na náročnosti programu, aby program mohl proběhnout musí přijít minimálně 3 klienti.

Pravidla dlouhodobého integračního programu v klubu Džagoda

Během dlouhodobě internačního programu platí stejná pravidla jako při běžném provozu klubu. Vzhledem k povaze středečních aktivit, kdy se můžeme dotknout osobních citlivých témat, je potřeba vytvářet bezpečnější prostředí. Proto se snažíme dodržovat i další pravidla. Pravidla jsou vysvětlena na začátku každého programu WOW.

- Respektuji a poslouchám ostatní.
- Zapojím se do aktivit.
- Když se do nějaké aktivity nechci zapojit, nebojím se to říct, ale poté tiše sedím a neruším ostatní.
- Mohu kdykoli odejít, ale pak už se nemohu vrátit zpět, abych nerušil/a ostatní.
- Právo STOP.
- Pokud se dozvím od ostatních něco osobního, nechám si to pro sebe.
- Během programu nepoužívám mobilní telefon.

Personální zabezpečení

Program zabezpečují dva až tři pracovníci, kteří by se během roku neměli měnit, což je z důvodu stabilního a transparentního prostředí. Praktikanti, stážisté a dobrovolníci jsou na dlouhodobý integrační program bráni pouze ve výjimečných případech, a pokud se zúčastňují jsou aktivními a plnohodnotnými členy skupiny, nikdy ne jako pozorovatelé.

Příprava a odpovědnost programu

Volbu tématu vybírají pracovníci NZDM Džagoda, stejně tak tvoří program. Náplň jednotlivého programu volí dle aktuálního vývoje ve skupině a také dle aktuálních témat, které zaznamenávají na běžném chodu klubu.

Skladba programu a průběh konkrétního programu

Dlouhodobý integrační program začíná představením programu, sdělením tématu a důvod, proč pracovníci vybrali určité téma. Pracovníci stručně představí jak bude program probíhat, co se bude vlastně dít. Poté pokračuje úvodní kolečko, kdy každý řekne co chce, např. jak se dnes cítí, jestli se na program těší, co od programu očekává, apod. Program se skládá z teorie, interaktivních aktivit (např. krátký film), diskuze, hraní modelových situací, je to z důvodu udržení pozornosti, což je pro některé klienty náročné. Zakončení programu se provádí vždy hodnocením, kdy klienti i pracovníci zhodnotí jak se jim líbil/nelíbil společně strávený čas, co by se dalo zlepšit, apod.

Průběh konkrétního programu

Interní evidenční nástroj pro NZDM Jahoda, PePa (JAHODA, 2020g) popisuje průběh konkrétního dlouhodobého integračního programu:

Varianta A, časová dotace 2 hodiny, počet účastníků: 10

Téma: Agrese

1. Představení programu

Krátké přivítání, ujasnění pravidel a seznámení s dnešním programem.

2. Úvodní kolečko

Každý řekne to, co chce sdělit, jak se má, jestli se na program těší, jaké je očekávání od dnešního programu, apod.

3. Agrese na vlastní kůži

Jeden z pracovníků začne z ničeho nic na klienty křičet, bude se chovat agresivně, nadávat, mlátit do stolu, apod. Tato scénka bude trvat cca půl minuty, poté bude klientům vysvětleno, že to byla jen scénka, abychom se všichni lépe vžili do tématu. U klientů se pracovníci ujistí, že to vnímali pouze jen jako hru a ujistí se, že všichni klienti jsou v pořádku. Po té na flipchart zaznamenají klienti pocity, které cítili, během scénky, své pocity sdělí i pracovníci. Poté se klienti zamyslí nad tím, kdyby scénka byla realita, co by mohlo vést k tomu, aby se jeden z pracovníků začal takhle chovat a jak by se ideálně měl zachovat, aby sdělil např. svou frustraci a naštvání na klienty. Poté bude následovat debata, jestli někdy klienti zažili podobnou situaci a jak se v ní zachovali.

4. Co jsem agresí vlastně chtěl říct

Klienti jsou vyzváni, aby si vzpomněli na situaci, kdy se oni sami chovali agresivně. Ujistíme klienty, že mají právo cítit cokoli, ale že záleží na tom, jak své pocity sdělíme ostatním. Řekneme, že je vždy důležité se zamyslet nad tím, co je pod naší agresí schované. Rozdáme papíry a pastelky, poprosíme klienty, aby na jednu stranu papíru zaznamenali své emoce, co cítili, když se chovali agresivně. A na druhou stranu napíšou co vlastně druhému chtěli říct. Kdo bude chtít sdělí ostatním svůj zážitek.

5. Hraní modelových situací

Pracovníci zahrají 2 scénky. První scénka bude hádka mezi manželi, na které si pracovníci zahrají, scénka potrvá cca minutu. Poté se společně na flip chart zaznamenají pocity, které asi manželé cítili, když se hádali. Druhá scénka bude hádka mezi paní učitelkou, která si stěžuje na potomka. Scénka bude mezi paní učitelkou a otcem dítěte, kdy otec bude extrémně chránit svého syna a vůbec nepřipustí, že by jeho syn mohl udělat někdy něco špatně. Poté se opět pocity zaznamenají na flip chart. Tyto scénky jsou vybrané záměrně, protože se osobně týkají většiny našich klientů. Poté se pracovníci zeptají, jestli si chce někdo zkusit zahrát nějakou scénku.

6. Všechny emoce jsou důležité a je důležité si je prožít

Na závěr pracovníci sdělí klientům, že je v pořádku cítit cokoliv. Je v pořádku se bát, mít strach, být naštvaný, cítit se smutně, mít radost, těšit se na něco, být zamilovaný, milovat. Naše emoce jsou to nejopravdovější co máme. Položí se dvě otázky: „Kdy si se naposledy cítil smutný?“ Kdy si se naposledy cítil opravdu šťastný?“ Kdo bude chtít sdělit skupině své odpovědi.

7. Zhodnocení

Na konci klienti i pracovníci zhodnotí program a řeknou jednu věc, kterou si z dnešních dvou hodin odnáší. Pracovníci se vždy ujistí, že jsou klienti v pořádku, a že se můžeme takhle rozloučit.

Varianta B, časová dotace 2 hodiny, počet účastníků: 10

Téma: Předsudky

1. Představení programu

Krátké přivítání, ujasnění pravidel a seznámení s dnešním programem.

2. Úvodní kolečko

Každý řekne to, co chce sdělit, jak se má, jestli se na program těší, jaké je očekávání od dnešního programu, apod.

3. Jaký je asi jejich život?

Klienti se rozdělí do dvojic a každá dvojice si vylosuje fotku nějakého člověka. Budou to fotky lidí, o kterých pracovníci znají jejich příběh, např. Katka (narkomanka), Bill Gates (miliardář), babička pracovnice, apod. Poté klienti zodpoví na otázky, které budou mít napsané na flip chartu. Kolik má sourozenců? Jaké školy vystudoval/a? Zkoušel/a nějaké návykové látky? Jaký je jeho/její celoživotní sen? Má rodinu? Pokud ano, kolik má dětí? Byl/a někdy ve vězení. Pokud ano, za co? Až budou mít klienti hotovo, představí ostatním svého člověka a okomentují proč si zrovna myslí, to co si myslí. Poté pracovníci představí reálný příběh. Bude následovat debata, jak nás předsudky ovlivňují, a že vše může být úplně jinak. Pracovníci budou klást důraz na to, že každý člověk je jedinečný, a že je důležité nejdříve člověka poznat a poté si udělat svůj názor.

4. Jan Werich – smysl života

Poté pracovníci pustí video od Jana Wericha – smysl života. Kdy Jan Werich během videa klade důraz na jedinečnost každého z nás a končí to tím, že vidí smysl života v tom milovat lidi ať jsou bílý, černý, svalnatý, hubený, s krásnou pletí nebo podřobaní od neštovic. Diskuze.

5. Raději bych

Jako poslední aktivitou budou otázky raději bych, např.:

„Raději bych bydlel vedle Roma než Čecha.“ ANO NE

„Raději bych byl Černochem v Americe, než Rom v ČR.“ ANO NE

„Raději bych bydlel v domě s Američanem než s Čechem.“ ANO NE

Všichni si zakroužkují odpovědi a poté bude následovat debata proč to někdo zakroužkoval, tak nebo jinak. Bude následovat debata, proč se klienti většinou shodli, nebo naopak proč se odpovědi liší.

7. Zhodnocení

Na konci klienti i pracovníci zhodnotí program a řeknou jednu věc, kterou si z dnešních dvou hodin odnáší. Pracovníci se vždy ujistí, že jsou klienti v pořádku, a že se můžeme takhle rozloučit.

Varianta C, časová dotace 3 hodiny, počet účastníků: 10

Téma: Sebeláska (pouze pro holky – klientky i pracovnice)

1. Představení programu

Krátké přivítání, ujasnění pravidel a seznámení s dnešním programem. Vysvětlení proč jsme tu dnes jen v ženské skupině, velké zdůraznění a mlčenlivosti, co se řekne tady, zůstane tady.

2. Úvodní kolečko

Každý řekne to, co chce sdělit, jak se má, jestli se na program těší, jaké je očekávání od dnešního programu, apod.

3. Video od Kate Rezkové

Na začátku se pustí video od influencerky Kate Rezkové, která tvoří obsah o sebelásce, apod. Pustí se 5 minutové video s názvem Něco mi slib, které pojednává o sebelásce, o důvěře o svých citech, o autenticitě, o velkém vlivu sociálních sítí. Poté bude následovat diskuze na téma sebelásky.

4. Co nejhorší o mě někdo řekl

Klientky se rozdělí do dvojic, nejlépe tak, aby si dvojice důvěřovala. Rozdají se papíry a tužky. Papíry se přilepí na záda a dvojice si navzájem napíše to nejhorší, co jim kdy kdo řekl. Poté dobrovolně posílí se skupinou. Na konci se půjde ven, kde se papíry roztrhají a spálí. Pracovnice budou klást důraz na to, že nic z toho slečny nejsou, že jsou to jen strachy ostatních a s nimi to nemá nic společného.

4. Co mám na sobě ráda

Rozdají se papíry a každá slečna si napíše 5 věcí co má na svém těle ráda a 5 charakteristických vlastností, které má na sobě ráda. Kdo bude chtít přečíst svých 10 kladů, posílí se skupinou.

5. Péče o sebe

Pracovnice rozdají laky na nehty, masky na obličej, líčení, kulmy a žehličky na vlasy – udělá se tzv. beauty chvilka, každá může použít co chce. Během toho bude diskuze, jak každá pečuje o své tělo, apod.

6. Aktivní imaginace

Poté se rozloží žíněnky, deky a pustí se meditační hudba. Jelikož to pro většinou klientek bude první zkušenost s aktivní imaginací, vysvětlí se co to vlastně je, k čemu to slouží, že je v pořádku, když se to někomu nepovede nebo někdo např. usne. Jedna z pracovnic povede aktivní imaginaci, druhá pracovnice se také aktivně zúčastní.

7. Zhodnocení

Na konci klientky i pracovnice zhodnotí program a řeknou jednu věc, kterou si z dnešních dvou hodin odnáší. Pracovnice se ujistí, že jsou klientky v pořádku, a že se můžeme takto rozloučit.

PRAKTICKÁ ČÁST

6 Výzkumné šetření

V teoretické části jsem se zaměřila na představní neziskové organizace JAHODA, z.ú. a jejich nabízených služeb a také představila dlouhodobý integrační program v NZDM Džagoda. Výzkumnou část jsem zaměřila na klienty, kteří pravidelně docházejí na dlouhodobě integrační program do NZDM Džagoda. Na jejich reflexe, jak vlastně oni sami vnímají program, apod.

Cíl výzkumu

Cíl mého výzkumu je zjistit reflexi od klientů, kteří na program pravidelně docházejí, na jejich reflexi co se týče bezpečného prostoru, volbu témat, spokojenost/nespokojenost s programem. Pro naplnění záměru jsem zvolila tyto výzkumné otázky.

- 1. Jaký rozdíl vnímají klienti mezi běžným klubem a dlouhodobým integračním programem?*
- 2. Jsou klienti spokojeni s výběrem témat, a proč?*
- 3. Jaký přínos vidí klienti pro sebe v programu?*

Metoda a Sběr dat

Sběr dat probíhal prostřednictvím polostrukturovaných rozhovorů s klienty, kteří pravidelně navštěvují dlouhodobě integrační program v NZDM Džagoda. Jako analýzu rozhovorů jsem použila metodu tématické analýzy, která se snaží o zachycení společných témat jednotlivých rozhovorů výzkumu.

Průběh rozhovoru

Rozhovory probíhaly v březnu 2021 v kontaktní místnosti v NZDM Džagoda, a to se souhlasem nahrávání na diktafon. Klienti byli seznámeni s obsahem bakalářské práce, a také k čemu budou nahrávky použity. Klienti dostali možnost nahlédnout do přepisu rozhovorů, který jsem z nahrávky pořídila. Před rozhovorem jsem klientům dala k podepsání informovaný souhlas s nahráváním a následným zpracováním a dále souhlas se zpracováním osobních údajů.

6.1 Představení participantů

První z rozhovorů (výpovědi tohoto klienta značený dále jako A) jsem vedla s 16 letým klientem, který již rok dochází pravidelně na WOW. Klient pochází z úplné rodiny, má staršího bratra, se kterým má velmi kladný vztah. Aktuálně chodí do prvního ročníku střední odborné školy. Experimentuje s návykovými látkami, jako jsou cigarety, alkohol a marihuana.

Druhý rozhovor (výpovědi této klientky značený dále jako N) jsem vedla s 15 letou klientkou, která na WOW dochází pravidelně již druhým rokem. Během WOW bývá velice aktivní. Klientka pochází z úplné rodiny. N často experimentuje s alkoholem, díky kterému již měla několik problémů (předávkování alkoholem, apod.).

Třetí rozhovor (výpovědi tohoto klienta značený dále jako D) jsem vedla 19 letým chlapcem, který na WOW dochází již druhý rok. D je asi nejvíce aktivní během WOW a velmi často přispívá k tématu osobními zkušenostmi. Pochází z úplné rodiny. D vystudoval základní školu, momentálně si hledá práci.

Čtvrtý rozhovor (výpovědi tohoto klienta značený dále jako T) jsem vedla s 16 letým chlapcem, který na WOW pravidelně chodí cca rok. T patří také mezi velmi aktivní klienty. Poslední dobou často experimentuje s marihuanou a alkoholem, chodí do 1 ročníku střední odborné školy.

Pátý rozhovor (výpovědi tohoto klienta značený dále jako K) jsem vedla s 18 letou dívkou, která na WOW chodí pravidelně přes rok. Žije v úplné rodině s agresivním otcem. K ukončila střední školu během pandemie, a teď pracuje jako prodavačka v obchodě.

6.2 Výsledky tématické analýzy

Pomocí tématické analýzy jsem identifikovala následující témata, která se vztahují k výzkumným otázkám. Témata jsem identifikovala díky přepisům rozhovorům.

Téma 1: Prostor pro setkávání s kamarády

Jedna z prvních otázek byla jak se to stalo, že začali chodit do NZDM Džagoda. Všichni participanti se shodli na tom, že službu začali využívat díky kamarádům nebo partnerským vztahům. NZDM Džagoda je pro ně prostor pro setkávání a trávení volného času se svými vrstevníky a kamarády.

N: „Protože sem chodili všichni, se kterými jsem se bavila. Takže většinou, když jsme měly srazy, tak jsme šli do Džagody.“

D: „Chodili sem všichni. Ale úplně přesně nevím, kdy sem byl poprvý. Ale Džagoda je prostě na čerňáku profláklá, choděj sem vlastně všichni. „

T: „Kvůli kámošům. Oni sem chodili a tak sem jednou šel s nima a od té doby sem chodím.“

Téma 2: Hranice

Jako druhé téma jsem identifikovala téma hranice, protože dle výpovědí si participanti pevné hranice nabízeného programu uvědomují a vyhledávají ho. Dokáží pojmenovat rozdíl mezi běžným klubem a dlouhodobým integračním program, který vidí právě v pevných hranicích.

A: „Asi v tom, že si nemůžu dělat co chci. A jak ty ráda říkáš: „Neskáčem si do řeči.“ „Posloucháme se.“, a tak.“

D: „Musíme přijít včas. Nemůžem si přijít v kolik chcem. A vždycky si něco připravíte, není to jenom chill a felení. Hmm. Je to prostě něco jako kroužek. Nebo jak to říct.“

T: „Určitě. Už jenom to, že musíme přijít přesně na čas a je to víc takový, jak to říct. Hmmm, jako, že to není jako normálně, když si můžeme dělat co chcem ale...“

K: „Když jsem začala chodit s D... On sem chodil už dřív a znal to tady, tak jsem pak začala chodit s nim sem.“

Téma 3: Zajímá tě můj názor

Jako třetí téma jsem identifikovala, že si participanti uvědomují, že pracovníkům záleží na jejich názoru, a že si pracovníci uvědomují, že je program tvořen právě pro ně, takže výběr témat je na základě spolupráce. Participanti si uvědomují, že tomu tak je.

N: „ Vždycky, když jsem vám řekla, že se teď o něco zajímám vždycky ste na to pak udělali WOW a já to všechno pochopila. To se mi právě líbí, že do toho můžeme kecat a není to právě jako ve škole pořád do kola: drogy, sex, šikana. A vždycky je to takový normální, prostě kecáme. “

D: „Jo, to sem. Dost. Je dobrý, že to je vždycky něco jinýho. A baví mě, že do toho můžem kecat. Že to není prostě daný a my musíme jenom poslouchat.

T: „Hele to na Vás fakt cením, že se na tom často domlouváme dopředu. A vždycky se nás zeptáte co bysme chtěli třeba na tuhle středu a tak. A vždycky je to nějaký téma, který třeba zrovna řeším nebo tak. Nebo kámoš to třeba řeší. To se mi líbí. “

Téma 4: Individualita

Jako čtvrté téma jsem identifikovala téma individualita. Když jsem se participantů ptala, jaké WOW bylo pro ně zásadní, každý odpověděl úplně jinak. V odpovědích vidím právě jedinečnost a neopakovatelnost každého participanta.

N: „Tak to vím úplně. To holčičí. Jak jsme tam byly jenom holky. To bylo super, i jak jsme se tam pak všichni rozbřečely. To pro mě bylo... No. Hmm. Asi to nejde popsat. Prostě to bylo hrozně hezký. Jako ne, že bylo hezký, že sme tam brečely ale, že sme tam byly spolu. “

T: „Asi když Brian říkal jaký on zažil sračky s rasismem. Jako, že fakt zažil hrozný věci a jako černoch to má asi těžší než my cigáni. Jako, že mi ho bylo normálně líto. Ale je to na hovno. A pak když P... řek, že by si přál, aby nebyl cigán. Tak to mě dostalo. “

D: „Teď naposled jak sme dělali WOW my. Jako pro vás. To bylo dobrý. A myslím, že to bylo dobrý. Jako, že sme to udělali dobře. “

K: „Teď nedávno, jak jsme měli téma sex. Ze začátku jsem se toho bála, ale jak ste dali právě na instagram, že se můžeme na cokoliv zeptat, a vy na to pak během WOW odpovíte. A řekli ste, že nebudete jmenovat, jen odpovíte. Tak to bylo hrozně hezký.“

Téma 5: Komunita

Jako další téma komunita jsem zvolila, protože dle výpovědí participantů vnímají bezpodmínečné přijetí, možnost autenticity, společný prostor a zájem.

A: „Třeba jak jsme s váma poslouchali ty rasistický songy, to bylo hustý. Cigáni poslouchaj s gádžama rasistický songy...“

T: „Nevim jak to říct, ale na začátku sem nechtěl moc mluvit, aby mě někdo nevytlemil třeba. Ale během WOW se to neděje, takže můžu prostě mluvit.“

T: „A nějak mi v tom došlo, že vlastně Džagoda je místo, kde sme všichni dohromady a nikdo nic neřeší.“

K: „Tyjo. No. Dává mi to fajn odpoledne s lidma, který mám ráda a se kterýma ráda trávím čas. Tím myslím i vás pracovníky. Vždycky je to moc příjemnej čas strávenej takhle dohromady.“

6.3 Zodpovězení výzkumných otázek

1. Jaký rozdíl vnímají klienti mezi běžným klubem a dlouhodobým integračním programem?

Všichni participantů se shodli na tom, že vnímají rozdíl mezi dlouhodobým integračním programem a běžným klubem. Vnímají to hlavně v pevnějších a „přísnějších“ pravidlech a hranicích, které během WOW platí. Největší rozdíl vnímají v časovosti. Musí přijít na určitý čas, pokud nedorazí, na WOW se již nedostanou, což se snaží respektovat a dodržovat. Záleží jim na tom. Dále si uvědomují, že jde o řízenou aktivitu, při které platí pravidla jako: neskákání si do řeči, naslouchání, respekt, apod.

2. Jsou klienti spokojeni s výběrem témat, a proč?

Participantů se shodli, že jsou spokojeni s výběrem témat, především díky možnosti podílení se na výběru témat i samotném programu. Vnímám zde přenesení zodpovědnosti a tím spojenou participaci jako plus pro jejich samostatnou aktivitu během programu a zapojení se.

3. Jaký přínos vidí klienti pro sebe v programu?

Přínos vidím, že díky vytvoření bezpečného prostoru během WOW je zde přesah i do běžného klubu, kdy účastníci dle jejich slov vnímají NZDM Džagoda jako místo, kde jsou všichni společně i se svými odlišnostmi. Přínos také vnímám v posílení vlastní identity, emočním i názorovém projevení účastníků.

7 DISKUZE

V práci jsem se zaměřila na subjektivní prožívání a reflexi samotných klientů, kteří se dlouhodobého integračního programu v NZDM Džagoda delší dobu a pravidelně účastní. Z toho pak vyplynuly tři výzkumné otázky, na které jsem ve výzkumu hledala odpověď.

Z výpovědí vyplynulo, že participanti jsou s dlouhodobým integračním programem spokojeni, a to i přes přísnější pravidla, které na programu platí. Pevné hranice a pravidla vnímám jako nástroj pro vytvoření bezpečného prostoru, který participanti vnímají.

Tím, že mají participanti možnost se podílet na vytváření programu a volbu samotných témat, jsem se v rozhovoru nesešla s tím, že by participanti cítili zbytečnost v nějakém určitém programu. Participanti ocenili pohotovou reakci pracovníku na aktuální témata, která se na klubu objevují. Což se shoduje i s metodikou WOW NZDM Džagoda, kdy se program nedělá např. na měsíc dopředu, ale tvoří se v daném týdnu, aby témata byla aktuální. Velký plus vidím v samotném uvědomění si participantů jejich odpovědnosti na programu. Také dle odpovědí vnímám individualitu jedinců, kdy pro každého z participantů bylo zásadní jiné WOW. Na dlouhodobý integrační program v NZDM Džagoda jsou participanti hrdí a stojí si za ním. Hrdost vnímám v doporučení programu i ostatním klubům.

Dlouhodobý integrační program vnímám jako bezpečné místo pro sdílení názorů, myšlenek a pocitů všech, kteří se programu zúčastní. Jsem ráda, že se nám tento bezpečný prostor podařil společně vybudovat.

Závěr

Tato bakalářská práce pojednává o neziskové organizaci JAHODA z.ú., která má sídlo na Černém Mostě. Pojednává o nabízených službách organizace, také o bližší představení sociálních služeb, především NZDM Džagoda, a jejich vzájemnou propojenost. Detailněji se zaměřuje na dlouhodobý integrační program, který je v NZDM Džagoda realizován již třetím rokem. V teoretické části dochází k bližšímu představení dlouhodobého integračního programu a také možnost nahlédnout do určitých programů, které v NZDM Džagoda již proběhly.

Výzkumná část se zaměřuje na reflexi aktivních účastníků dlouhodobého integračního programu, na jejich vnímání rozdílu mezi programem a běžným klubem, spokojenost s tématy, apod. Dle odpovědí participantů, vnímám potenciál dlouhodobého integračního programu v pomoci vytvoření si své vlastní identity, názorů, sebevědomí a sebereflexi.

Dle mého názoru by se práce se socioterapeutickou skupinou během Dlouhodobého integračního programu měla zařadit do standardů nízkoprahových klubů, protože vnímám osobnostní růst každého klienta, který pravidelně na program dochází.

Výzkum této bakalářské práce není samoúčelný, ale je i přínosem pro organizaci JAHODA, z.ú. v cenné zpětné vazbě a nových postřehů k tvoření programu.

Seznam literatury

BALCAR, Karel, Psychosociální problematika vývoje, jeho poruch a nápravných opatření v rodinách dětí a dospívajících: Vyd. 1. Praha: Pražská vysoká škola psychosociálních studií, 2012. ISBN 978-80-904748-1-9

JEDLIČKA, Richard, Děti a mládež v obtížných životních situacích: Vyd. 1. Praha: Themis, 2004. ISBN 80-7312-038-0

KRATOCHVÍL, Stanislav. Skupinová psychoterapie v praxi: 3. dopl. vyd. Praha: Galén, 2005. ISBN 8072623478.

LABÁTH, Vladimír, Riziková mládež. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství, 2001. ISBN 80 -85850-66-4.

LANGMEIER, Josef, Karel BALCAR a Jan ŠPITZ. Dětská psychoterapie. 3. vyd. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-710-7.

MATOUŠEK, Oldřich. Metody a řízení sociální práce. Vyd. 1. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-548-2

MATOUŠEK, Oldřich, Pavla KODYMOVÁ a Jana KOLÁČKOVÁ, ed. Sociální práce v praxi: specifika různých cílových skupin a práce s nimi. Vyd. 2. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-818-0.

ŘEZNÍČEK, Ivo. Metody sociální práce: Studijní texty, 5. svazek. Praha: Sociologické nakladatelství. ISBN 80-85850-00-1.

Internetové zdroje

JAHODA, z.ú., Výroční zpráva 2019, https://jahoda.cz/wp-content/uploads/2020/06/Vy%CC%81roc%CC%8Cni%CC%81-zpra%CC%81va_2019.pdf

Interní podnikové zdroje

JAHODA, z.ú., Metodika Sociální služby, 2020a

JAHODA, z.ú., Metodika NZDM Jahoda, 2020b

JAHODA, z.ú., Metodika NZDM Džagoda, 2020c

JAHODA, z.ú., Metodika Terénní služba JAHODA, 2020d

JAHODA, z.ú., Metodika Animátoři volného času JAHODA, 2020e

JAHODA, z.ú., Metodika WOW, 2020f

JAHODA, z.ú., Interní evidenční nástroj pro nízkopráhová zařízení pro děti a mládež a terénní program PePa, 2020g

Seznam příloh

Příloha č. 1 Karta nezletilého účastníka

Příloha č. 2 Karta zletilého účastníka

Příloha č. 3 Prezenční listina WOW

Příloha č. 4 Přepis rozhovorů

PŘÍLOHA 1: KARTA NEZLETILÉHO ÚČASTNÍKA

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Praha – pól růstu ČR

KARTA NEZLETILÉHO ÚČASTNÍKA PROJEKTU

Identifikace projektu	
Registrační číslo projektu	CZ.07.3.63/0.0/0.0/16_031/0000144
Název projektu	Sociální začleňování v JAHODĚ
Příjemce podpory (název)*	JAHODA, z.ú.

* příjemce podpory nebo partner příjemce

Základní údaje o podpořené osobě			
Jméno			
Příjmení			
Datum narození			
Adresa trvalého bydliště	Obec		PSČ
	Část obce		Číslo orientační
	Ulice		Číslo popisné

Příslušnost k cílové skupině*
Podpořená osoba vždy vykazuje charakteristiku cílové skupiny dětí a mládež z rodin v nepříznivé sociální situaci, další charakteristiky může či nemusí vykazovat.

děti a mládež z rodin v nepříznivé sociální situaci
 příslušníci etnických menšin, včetně osob z odlišného sociokulturního prostředí, imigrantů a azylantů
 osoby se zdravotním postižením, včetně duševně nemocných
 osoby do 26 let věku opouštějící ústavní zařízení nebo vyrůstající bez rodin nebo opouštějící péstounskou péči
 osoby závislé a ohrožené závislostmi
 oběti trestné činnosti, oběti domácího násilí, osoby komerčně zneužívané, oběti obchodu s lidmi a osoby poskytující sexuální služby za úplatu
 osoby bez přístřeší a osoby ohrožené bezdomovectvím

* citlivé údaje – účastník je může odmítnout poskytnout; v případě, že účastník odmítne údaje poskytnout, je příjemce povinen doložit příslušnost k cílové skupině jiným, doložitelným, způsobem.

Formulář s účastníkem vyplnil/a (zákoný zástupce podpořené osoby)*			
Příjmení		Jméno	
V Praze dne		Podpis	

*Relevantní pro osoby do 15 let. Mladiství ve věkové kategorii 15 – 18 let mohou kartu účastníka podepsat sami.

Prohlášení podpořené osoby o územní způsobilosti (vazba na vymezené území)
Prohlašuji jako podpořená osoba projektu uvedená výše, že k dnešnímu dni:

jsem se v uplynulých 366 dnech zdržoval/a na území hl. m. Prahy alespoň 184 dní a/nebo se na území hl. m. Prahy budu v následujících 366 dnech zdržovat alespoň 184 dní.

V Praze dne		Podpis	
-------------	--	--------	--

Poskytnutá forma podpory*

*Vyplnění poskytnuté podpory na kartě účastníka není povinné, evidenci poskytnuté podpory lze vést i jiným způsobem dle rozhodnutí příjemce.

Datum ukončení účasti účastníka (podpořené osoby) v projektu*

* vyplňuje příjemce/partner projektu

Totožnost a kontaktní údaje správce osobních údajů:

Hlavní město Praha
Mariánské náměstí 2/2
110 01 Praha 1
Datová schránka: 48ia97h

Kontaktní údaje pověřence pro ochranu osobních údajů

Kontaktní údaje pověřence jsou uveřejněny na webových stránkách:
<http://penizeproprahu.cz/ochrana-osobnich-udaju/>

Poučení pro podpořenou osobu o jejích právech podle čl. 13 a 14 Obecného nařízení o ochraně osobních údajů

Podpořená osoba má právo požadovat přístup ke svým osobním údajům (tedy informaci, jaké osobní údaje jsou zpracovávány) a vydání kopie zpracovávaných osobních údajů.

Podpořená osoba má právo na to, aby správce bez zbytečného odkladu opravil nepřesné osobní údaje, které se jí týkají, nebo doplnil neúplné osobní údaje.

V případě, že se podpořená osoba domnívá, že jsou její osobní údaje zpracovávány realizátorem projektu a/nebo správcem nepřesně, má právo na omezení zpracování do doby ověření přesnosti osobních údajů.

Žádost o přístup ke svým osobním údajům a žádost o opravu zpracovávaných osobních údajů lze podat v elektronické formě a zaslat na adresu: info@penizeproprahu.cz

Pokud se podpořená osoba domnívá, že zpracováním jejích osobních údajů bylo porušeno Obecné nařízení o ochraně osobních údajů, má právo podat stížnost u Úřadu pro ochranu osobních údajů.

Neposkytnutí osobních údajů může mít za následek nepodpoření v rámci projektu.

Účel zpracování osobních údajů

V souladu s čl. 6 nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (dále jen „Obecné nařízení o ochraně osobních údajů“), jsou údaje uvedené v této Kartě účastníka (podpořené osoby) shromažďovány a zpracovávány výhradně za účelem prokázání řádného a efektivního nakládání s prostředky Evropského sociálního fondu, státního rozpočtu a rozpočtu hlavního města Prahy, které byly příjemci poskytnuty na realizaci projektu v rámci Operačního programu Praha – pól růstu ČR. Sumarizované údaje z tohoto formuláře budou použity příjemcem pro přípravu zpráv o realizaci projektu. Tento formulář může být kontrolován pracovníky implementační struktury nebo osobami pověřenými k provedení kontroly při zachování mlčenlivosti o všech kontrolovaných údajích. Implementační strukturu představují zejména hlavní město Praha, Ministerstvo financí a orgány Evropské unie kontrolující nakládání s prostředky z rozpočtu EU.

Každý účastník se zapisuje do systému IS ESF 2014+ s využitím jména, příjmení, místa trvalého pobytu a data narození. Evidence charakteristik jednotlivých účastníků projektu z cílových skupin bude příjemce podpory současně využívat jako podklad pro sledování jednotlivých indikátorů projektu.

Tento formulář by měly vyplnit k datu zahájení účasti v projektu všechny osoby, které mají prospěch z intervence ESF, bez ohledu na to, zda podpořená osoba dle pravidel OP PPR ne/dosáhne limitu bagatelní podpory.

Údaje ve formuláři jsou zaznamenávány nejpozději před ukončením účasti osoby v projektu, přičemž stav je zjišťován k datu zahájení účasti osoby v projektu.

Právní základ pro zpracování osobních údajů

Hlavní město Praha je jakožto správce osobních údajů zpracovávaných v souvislosti s realizací projektů podpořených z Operačního programu Praha – pól růstu ČR oprávněno zpracovávat v tomto formuláři uvedené osobní údaje podpořené osoby na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1304/2013 ze dne 17. prosince 2013 o Evropském sociálním fondu

a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1081/2006 (zejména jeho příloh I a II). Dále to potom jsou zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), a zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých dalších zákonů, na základě kterých je podpora na projekt z Operačního programu Praha – pól růstu ČR poskytována a následně je ověřováno využití poskytnuté podpory ve vazbě na právní předpisy a dosažení optimálního vztahu mezi její hospodárností, účelností a efektivností. Realizátor projektu podpořeného z Operačního programu Praha – pól růstu ČR je oprávněn zpracovávat v tomto formuláři uvedené osobní údaje podpořené osoby na základě pověření vydaného správcem (tj. Hlavním městem Prahou) v souladu s čl. 28 Obecného nařízení o ochraně osobních údajů

Využití informačních systémů MPSV a ČSSZ

Kromě v tomto formuláři uvedených osobních údajů mohou být v souvislosti s realizací projektu podpořeného z Operačního programu Praha – pól růstu ČR nebo osobami oprávněnými k provedení kontroly zpracovávány i další osobní údaje týkající se podpořené osoby, které jsou obsaženy v systémech Ministerstva práce a sociálních věcí, České správy sociálního zabezpečení, pokud se jedná o údaje nezbytné pro zajištění výše uvedeného účelu. Těmito osobními údaji jsou např. údaje o tom, zda je podpořená osoba uchazečem o zaměstnání vedeným v evidenci Úřadu práce České republiky, zda je podpořená osoba zaměstnána a po jakou dobu, zda je podpořená osoba osobou samostatně výdělečně činnou.

Doba uchování osobních údajů

V tomto formuláři uvedené osobní údaje jsou/budou uchovávány pro účely jejich zpracování v souladu s čl. 5 odst. 1 písm. e) Obecného nařízení o ochraně osobních údajů, po dobu deseti let od ukončení realizace projektu.

PŘÍLOHA 2: KARTA ZLETILÉHO ÚČASTNÍKA

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Praha – pól růstu ČR

KARTA ÚČASTNÍKA PROJEKTU (PODPOŘENÉ OSOBY STARŠÍ 18 LET)

Identifikace projektu	
Registrační číslo projektu	CZ.07.3.63/0.0/0.0/17_051/0000781
Název projektu	Sociální začleňování v JAHODĚ 2
Příjemce podpory (název)*	JAHODA, z.ú.

* příjemce podpory nebo partner příjemce

Základní údaje o podpořené osobě			
Jméno			
Příjmení			
Datum narození			
Adresa trvalého bydliště	Obec		PSC
	Část obce		Číslo orientační
	Ulice		Číslo popisné
Název a sídlo školy/zaměstnavatele*			

*relevantní pouze pro SC 4.2

1. Údaje zaznamenávané nejpozději před ukončením účasti osoby v projektu; Stav je zjišťován k datu zahájení účasti osoby v projektu.

A. Podle pohlaví

Podpořená osoba může patřit pouze do jedné z vymezených skupin.

muž

žena

B. Podle postavení na trhu práce

Podpořená osoba může patřit pouze do jedné z vymezených skupin. V případě souběhu se uvádí převládající charakteristika

zaměstnaný¹

osoba samostatně výdělečně činná (OSVČ)²

dlouhodobě nezaměstnaný (registrovaný na Úřadu práce ČR)³

nezaměstnaný – ostatní⁴

neaktivní osoba, která není v procesu vzdělávání nebo odborné přípravy⁵

neaktivní osoba - ostatní⁶

C. Podle nejvyššího dosaženého vzdělání

Podpořená osoba může patřit pouze do jedné z vymezených skupin (příp. do žádné).

¹ Včetně žen na mateřské dovolené, které byly před nástupem této dovolené zaměstnané a jejichž pracovní poměr stále trvá.

² Včetně žen na mateřské dovolené, které byly před nástupem této dovolené osobami samostatně výdělečně činnými.

³ Osoby mladší 25 let se považují za dlouhodobě nezaměstnané, pokud jejich nezaměstnanost trvá více než 6 měsíců nepřetržitě; ostatní osoby jsou dlouhodobě nezaměstnané, pokud jejich nezaměstnanost trvá nepřetržitě déle než 12 měsíců.

⁴ Za nezaměstnanou osobu je pro účely monitoringu považována osoba registrovaná na Úřadu práce.

⁵ Osoba je považována za neaktivní, když není zaměstnaná (včetně OSVČ) ani registrovaná na Úřadu práce (jako uchazeč o zaměstnání). Dále sem patří ženy na mateřské dovolené a osoby na rodičovské dovolené, které nebyly před nástupem této dovolené ani zaměstnané, ani nepatřily mezi OSVČ; osoby na rodičovské dovolené, které byly před nástupem této dovolené zaměstnané a jejichž pracovní poměr stále trvá nebo ty, které před nástupem rodičovské dovolené patřily mezi OSVČ; osoby pobírající invalidní důchod či starobní důchod, které nepatří ani do kategorie zaměstnanci, ani do kategorie OSVČ a nejsou registrované na Úřadu práce ČR.

⁶ Osoba je považována za neaktivní, když není zaměstnaná (včetně OSVČ) ani registrovaná na Úřadu práce (jako uchazeč o zaměstnání). Např. studenti.

--

**Evidenci poskytnuté podpory lze vést v systému IS ESF nebo jiným způsobem dle rozhodnutí příjemce, vyplnění poskytnuté podpory na kartě účastníka není povinné.*

Prohlášení podpořené osoby o územní způsobilosti (vazba na vymezené území)

- Prohlašuji jako podpořená osoba projektu uvedená výše, že k dnešnímu dni:
- jsem se v uplynulých 366 dnech zdržoval/a na území hl. m. Prahy alespoň 184 dní a/nebo se na území hl. m. Prahy budu v následujících 366 dnech zdržovat alespoň 184 dní (platí pro cílové skupiny znevýhodněných osob)*
 - svoji pracovní (resp. ekonomickou) činnost vykonávám z více než 50 % na území hl. m. Prahy (platí pro cílové skupiny např. zaměstnanci, pracovníci organizací sociálních služeb, pedagogičtí pracovníci a sebezaměstnaní)
 - se účastním prezenční či distanční formy studia, které se z více než 50% uskutečňuje ve vzdělávacích institucích na území hl. m. Prahy (platí pro cílové skupiny: studenti)

V Praze dne		Podpis	
-------------	--	--------	--

**relevantní pro specifický cíl 3.3 Posílené aktivity pro integraci, komunitní služby a prevenci*

2. Údaje zaznamenávané po ukončení účasti osoby v projektu

A. Podle situace po ukončení účasti v projektu
Podpořená osoba může patřit pouze do více z vymezených skupin (příp. do žádné).

- osoby nově zapojené do procesu vzdělávání/odborné přípravy
- osoby, které po svém zapojení do projektu získaly kvalifikaci

V Praze dne		Podpis	
-------------	--	--------	--

Datum ukončení účasti účastníka (podpořené osoby) v projektu*	
---	--

** vyplňuje příjemce/partner projektu*

Totožnost a kontaktní údaje správce osobních údajů:

Hlavní město Praha
 Mariánské náměstí 2/2
 110 01 Praha 1
 Datová schránka: 48ia97h

Kontaktní údaje pověřence pro ochranu osobních údajů

Kontaktní údaje pověřence jsou uveřejněny na webových stránkách:
<http://penizeproprahu.cz/ochrana-osobnich-udaju/>

Poučení pro podpořenou osobu o jejich právech podle čl. 13 a 14 Obecného nařízení o ochraně osobních údajů

Podpořená osoba má právo požadovat přístup ke svým osobním údajům (tedy informaci, jaké osobní údaje jsou zpracovávány) a vydání kopie zpracovávaných osobních údajů.

☐ bez vzdělání ⁷ a jinde neuvedené ⁸ ☐ základní (ISCED 1 a 2) ⁹ ☐ středoškolské, maturita či vyučení anebo pomaturitní studium (ISCED 3 a 4) ¹⁰ ☐ vyšší odborné, bakalářské, magisterské, doktorské studium (ISCED 5 až 8) ¹¹
D. Podle typu znevýhodnění *
<i>Podpořená osoba může patřit do více vymezených skupin (příp. do žádné).</i>
☐ migranti; lidé, kteří jsou původem cizinci; menšiny (včetně marginalizovaných komunit jako jsou Romové) ¹² ☐ osoby se zdravotním postižením včetně duševně nemocných ¹³ ☐ osoby s jiným znevýhodněním ¹⁴
E. Podle přístupu k bydlení
<i>Podpořená osoba patří či nepatří do vymezené skupiny.</i>
☐ osoby bez přístřeší nebo osoby vyloučené z přístupu k bydlení ¹⁵

* citlivé údaje – účastník je může odmítnout poskytnout

Formulář s účastníkem vyplnil/a (zákonný zástupce podpořené osoby)			
Příjmení		Jméno	
V Praze dne		Podpis	
Poskytnutá forma podpory*			

⁷ Osoby s nedokončeným 1. stupněm základní školy. Tyto osoby jsou v případě členění podle typu znevýhodnění považovány za „osoby s jiným znevýhodněním“.

⁸ ISCED 9 – vzdělání jinde neuvedené

⁹ Osoby s primárním (ISCED 1) nebo nižším sekundárním (ISCED 2) vzděláním (ISCED 1 – 2 pokrývá nedokončené základní vzdělání až střední vzdělání bez maturity i výučního listu praktické jednoleté). Tj. 1. a 2. stupeň ZŠ či 1. – 4. ročník 8letých gymnázií či konzervatoře anebo 1. – 2. ročník 6letých gymnázií.

¹⁰ Osoby s vyšším sekundárním (ISCED 3) nebo postsekundárním (ISCED 4) vzděláním (ISCED 3 – 4 pokrývá střední vzdělání bez maturity i výučního listu praktické dvouleté až pomaturitní a nástavbové studium).

¹¹ Osoby s terciálním vzděláním (ISCED 5 – 8 pokrývá vyšší odborné vzdělání až vysokoškolské doktorské vzdělání včetně vzdělání jinak nazvaného, ale odpovídajícího uvedeným stupňům).

¹² Osoby, které žijí na území ČR (s i bez povolení k trvalému pobytu); pocházejí z území mimo ČR; náleží do některé z menšin; či potřebují speciální pomoc kvůli jazykovým překážkám či jiným kulturním problémům. V ČR jsou národnostní menšiny uvedeny výčtem v článku 3 statutu Rady vlády pro národnostní menšiny (tj. běloruská, bulharská, chorvatská, maďarská, německá, polská, romská, rusínská, ruská, řecká, slovenská, srbská, ukrajinská, vietnamská).

¹³ Do kategorie osob se zdravotním postižením patří v souladu s § 67 zákona č. 435/2004 Sb. fyzické osoby, které jsou orgánem sociálního zabezpečení uznány a) invalidními ve třetím stupni), b) invalidními v prvním nebo druhém stupni, c) zdravotně znevýhodněnými. Do této kategorie patří také fyzické osoby, které byly uznány Úřadem práce ČR zdravotně znevýhodněnými, a rozhodnutí nepozbylo platnosti. V případě projektů týkajících se škol a školských zařízení se nad rámec výše uvedeného zdravotně postiženými účastníky rozumí také děti, žáci a studenti se zdravotním postižením dle § 16 zákona č. 561/2004 a vyhlášky č. 73/2005, kteří potřebují speciální pomoc při vzdělávání kvůli svému znevýhodnění.

¹⁴ Jedná se o osoby, které nepatří mezi migranty a menšiny ani mezi zdravotně postižené, nicméně potřebují speciální pomoc kvůli svému znevýhodnění, které je definované a přijímané na národní úrovni (např. osoby po výkonu trestu, osoby ohrožené závislostí atd.).

¹⁵ Jedná se o osoby, jejichž bydlení je nejisté nebo neodpovídá standardům bydlení v daném prostředí (z důvodu chudoby, zadlužení, provizorního charakteru ubytování, blížícího se propuštění z instituce, pobytu bez právního nároku, apod.), osoby v ubytovacím zařízení pro bezdomovce, osoby spící venku (bez střechy) – „na ulici“ / bez přístřeší.

PŘÍLOHA 3: PREZENČNÍ LISTINA WOW

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Praha – půl růstu ČR

Sociální začleňování v JAHODĚ 2
CZ.07.3.63/0.0/0.0/17_051/0000781

PREZENČNÍ LISTINA **WOW**

DATUM		
TÉMA		
Jméno	Přítomnost od-do	Podpis

PODPIS PRACOVNÍKA

PŘÍLOHA 4: PŘEPIS ROZHovorŮ

Rozhovor A

Tak jak se dneska máš?

Jo, docela dobře.

Jak dlouho chodiš do Džagody?

Ty vole, tak to nevím. Dlouho. Já jsem vlastně předtím chodil ještě nahoru do Jahody a pak jsem nějak přešel sem. Ale nevím jak dlouho přesně. Ale do Džagody chodím asi 3 roky. Asi. Nevim.

Proč si vlastně začal chodit Džagody?

Chodili sem kámoši, tak sem začal taky.

Chodiš pravidelně na WOW?

To víš, ne? (smích) Jasně, že chodím.

Vnímáš nějaký rozdíl mezi WOW a normálním klubem?

Jo, víc prudíš. (smích)

Můžeš to nějak rozvést?

Joooo, já si dělal prdel. No rozdíl. Asi v tom, že si nemůžu dělat co chci. A jak ty ráda říkáš: „Neskáčem si do řeči.“ „Posloucháme se.“, a tak. (smích)

Jsi spokojený s výběrem témat na WOW?

Hele jo. Asi jo.

Které WOW pro tebe bylo nejpřínosnější?

Ty vole, nevím. (odmlčení) Jo, teď nedávno jak jsme hráli ty „nasraný“ scénky. To mě bavilo. To mě vždycky baví, takhle když děláme scénky.

Takže je pro tebe nejpřínosnější zážitek?

Asi jo, když to říkáš. (smích) Dělán si prdel. Jako bylo pro mě hustý, když si přišla a začala na nás rvát, takhle jsem tě viděl poprvé a vůbec jsem nechápal co se děje. A pak když si přestala, tak sem si řekl: „*Tak to zabila*“. (smích) Ale jako lekl jsem se. Fakt. Ty vole.

A myslíš, že Ti bylo dostatečně vysvětleno, že to bylo jenom „jako“?

Joo, vždyť si se pak ptala ještě venku, když jsme odcházeli. Neboj. Ale vlastně to bylo hezký jak si se o nás bála, jestli jsme v pohodě.

Bylo nějaké téma, které ti bylo nepříjemné?

Jo. Jak když ste nás poučovali, jak se máme chovat k holkám.

Bral si to jako poučování?

Jo.

V čem konkrétně si to vnímal?

Nevím. Já si dělám prdel. (smích) Jedeme dál.

Dobře. Vidiš nějaký přínos pro sebe v tomto programu?

Ježiš, co to je za otázku. (smích) Přínos? Jako co mi to dává, jo? Hele je dobrý, že vím, že se nebudu ve středu nudit. Teď se nudím hodně. Takže tohle je dobrý. A často je to hustý. Třeba jak jsme s váma poslouchali ty rasistický songy, to bylo hustý. Cigáni poslouchaj s gádzama rasistický songy, to byla pr*el.

Jak myslíš prdel?

No jako, že to bylo prostě hustý. Myslím to v dobrým. Máte koule prostě.

Doporučil by si WOW i ostatním klubům?

Hele nevim, asi jo.

Rozhovor N

Tak jo, můžeme začít?

Jasně.

Jak dlouho chodiš do Džagody?

Rok a půl, myslím. Nějak, když jsem začal chodit s Takže to vlastně budou už dva.

Proč si sem vlastně začala chodit?

Protože sem chodili všichni, se kterými jsem se bavila. Takže většinou, když jsme měly srazy, tak jsme šli do Džagody.

Chodiš pravidelně na WOW?

Jo, taky už 2 roky. Tyjo to letí. Masakr.

Vnímáš nějaký rozdíl mezi WOW a normálním klubem?

Hmm, jo určitě.

A jaký?

No nevím jak to popsat. Jako připomíná mi to trochu školu, ale vlastně vůbec. (smích)
Jako taky musíme poslouchat jako ve škole, nemůžeme být na mobilu, ale baví mě to.

Jsi spokojená s výběrem témat?

Jo. Vždycky, když jsem vám řekla, že se teď o něco zajímám vždycky ste na to pak udělali WOW a já to všechno pochopila. To se mi právě líbí, že do toho můžeme kecat a není to právě jako ve škole pořád do kola: drogy, sex, šikana. A vždycky je to takový normální, prostě kecáme.

Které WOW ti nejvíc něco dalo?

Tak to vím úplně. To holčičí. Jak jsme tam byly jenom holky. To bylo super, i jak jsme se tam pak všichni rozbřečely. To pro mě bylo... No. Hmm. Asi to nejde popsat. Prostě to bylo hrozně hezký. Jako ne, že bylo hezký, že sme tam brečely ale, že sme tam byly spolu. Doufám, že to někdy uděláme znovu.

Určitě zopakujeme. A bylo nějaké téma, které ti bylo nepříjemné?

Ty jo, to asi ne. Nevim.

Vidíš nějaký přínos pro sebe ve WOW?

Jo, fakt mě to baví. A přijde mi to prostě super. I mě vlastně baví, když nás jako učíte. Třeba jak jsme se bavili o těch židech a tý válce. Jako bylo to něco jako děják, ale fakt mě to bavilo a pamatuju si i to co sme si říkali. Pak sem to právě věděla i o dějáku, takže jsem byla šprtka. (smích) Učitelka vůbec nechápala. (smích)

Tak to mám radost, že to má pro tebe smysl. A doporučila by si WOW i ostatním klubům?

Jo, určitě. Je to fakt pecka.

Rozhovor D

Tak jo, začneme?

Hm.

Jak dlouho chodíš do Džagody?

3 roky asi.

Proč si do Džagody začal chodit?

Chodili sem všichni. Ale úplně přesně nevím, kdy sem byl poprvý. Ale Džagoda je prostě na Černáku profláklá, choděj sem vlastně všichni. Všichni, který znám.

Chodíš pravidelně na WOW?

Neasi. Jasně, že jo.

Vnímáš nějaký rozdíl mezi WOW a normálním klubem?

Jo.

Jaký?

Musíme přijít včas. Nemůžem si přijít v kolik chcem. A vždycky si něco připravíte, není to jenom chill a felení. Hmm. Je to prostě něco jako kroužek. Nebo jak to říct.

Jsi spokojený s výběrem témat?

Jo, to sem. Dost. Je dobrý, že to je vždycky něco jinýho. A baví mě, že do toho můžem kecat. Že to není prostě daný a my musíme jenom poslouchat. Chápeš, ne? Jak to myslím.

Myslím, že jo. Myslíš tím, že se můžete podílet právě na výběru témat, aktivit, apod?

Jo. Přesně tak.

Které téma ti nejvíc dalo?

Teď naposled jak sme dělali WOW my. Jako pro vás. To bylo dobrý. A myslím, že to bylo dobrý. Jako, že sme to udělali dobře.

Ano, bylo to moc fajn. Fakt se mi to moc líbilo a užila jsem si to. A máš nějakou vzpomínku na WOW, které ti bylo nepříjemné?

Hele to asi ne. Ste dobrý prostě. (smích)

Vidíš nějaký přínos pro sebe v programu?

Jo, to vim hned. Ja totiž nikdy nikam nechodim včas. Ale jak vim, že musím na WOW přijít do čtvrt na 6 jinak mě už nepustíte dovnitř, tak se fakt snažím. Takže to, že chodím včas, no měli byste si toho vážit, protože ani když jdu se svojí starou, tak nechodím včas. Ale celkově mě to fakt baví. Třeba teď když je ten covid, tak že nám prostě všechno vždycky vysvětlíte a je to v klidu prostě.

Doporučil by si WOW i ostatním klubům?

Stopro.

Rozhovor T

Tak začneme. Jak se dneska máš?

V pohodě.

Jak dlouho chodiš do Džagody?

Tyjo, dlouho. Nevím přesně jak dlouho.

Jak se to vlastně stalo, že si sem začal chodit? Myslím tím, proč si sem vlastně začal chodit.

Kvůli kámošům. Oni sem chodili a tak sem jednou šel s nima a od té doby sem chodim.

Chodíš pravidelně na WOW?

Jo.

Vnímáš nějaký rozdíl mezi WOW a normálním klubem?

Určitě. Už jenom to, že musíme přijít přesně na čas a je to víc takový, jak to říct. Hmmm, jako, že to není jako normálně, když si můžeme dělat co chceme ale... No. Nevím jak to říct. Je to prostě. Sakra. Teď jsem se do toho úplně zamotal. (smích) Počkej. Hmm. No prostě, vždycky je to na nějaký téma a sedíme v obýváčku a prostě si povídáme, koukáme na videa, děláme různé hry, a tak. Je to fajn, baví mě to.

Jsi spokojený s výběrem témat?

Hele to na Vás fakt cením, že se na tom často domlouváme dopředu. A vždycky se nás zeptáte co bysme chtěli třeba na tuhle středu a tak. A vždycky je to nějaký téma, který třeba zrovna řeším nebo tak. Nebo kámoš to třeba řeší. To se mi líbí.

Které WOW pro tebe bylo nějak důležité, které ti nejvíc dalo?

Hele ono každý je dobrý. Ale nejvíc. Počkej. Hmmm. Asi když Brian říkal jaký on zažil sračky s rasismem. Jako, že fakt zažil hrozný věci a jako černocho to má asi těžší než my cigáni. Jako, že mi ho bylo normálně líto. Ale je to na hovno. A pak když P... řekl, že by si přál, aby nebyl cigán. Tak to mě dostalo.

Takže si během tohohle WOW cítil často lítost?

Jo. Bylo mi to líto, pak sem byl hrozně nasranej. Je to na hovno prostě. A nějak mi v tom došlo, že vlastně Džagoda je místo, kde sme všichni dohromady a nikdo nic neřeší.

Taky to tak vnímám a jsem ráda, že je nám všem tady společně hezky. Takže když by si měl říct, co ti to dává?

Nevím jak to říct, ale na začátku sem nechtěl moc mluvit, aby mě někdo nevytlemil třeba. Ale během WOW se to neděje, takže můžu prostě mluvit.

A máš nějaký WOW, který ti přišlo zbytečný?

Tyjo, to asi nemám. Asi není.

Doporučil by si WOW i ostatním klubům?

Každopádně.

ROZHOVOR K

Tak, můžeme začít. Jak se dneska máš?

Můžeme. Hele jo, mám se fajn.

Jak dlouho chodíš do Džagody?

Rok a půl, tuším.

Jak se to stalo, že si sem začala chodit.

Když jsem začala chodit s D... On sem chodil už dřív a znal to tady, tak jsem pak začala chodit s ním sem.

Chodíš pravidelně na WOW?

Dřív jsem chodila pravidelně, ale teď kvůli práci to nestíhám úplně každou středu, ale snažím se.

Vnímáš nějaký rozdíl mezi WOW a normálním klubem? Pokud ano, jaký?

Ty jo, to je těžká otázka. To se musím zamyslet. Hmm. Tak určitě v tom, že se ve středu začíná až v 5 a ne ve 3. Vždycky je něco připravenýho, nějaký téma, nebo prostě něco. A celkově jsme tam vždycky taková rodina, víš jak vždycky přijdu a řeknu: „Tak, a jsem doma“. Takhle to vnímám. Jsme taková rodina tam.

Teď jsem úplně dojatá, to si řekla hrozně hezky. A fakt mě to hřeje na srdci. A jsi teda spokojená s výběrem témat?

To jsem moc. Mně se hrozně líbí, jak se nás vždycky ptáte, co bychom chtěli, co nás zajímá. A taky se mi líbí, že když teď do Džagody už nechodím tak často, tak tu otázku dáte na instagram, takže vám to můžu napsat.

A máš nějaký WOW, které pro tebe bylo nějakým způsobem zásadní?

Ted' nedávno, jak jsme měli téma sex. Ze začátku jsem se toho bála, ale jak ste dali právě na instagram, že se můžeme na cokoliv zeptat, a vy na to pak během WOW odpovíte. A řekli ste, že nebudete jmenovat, jen odpovíte. Tak to bylo hrozně hezký.

Je to pro tebe bezpečnější, když bude zase nějaké takhle intimní téma, abychom to daly nejdříve na instagram?

Asi jo.

Hmm. A přišlo ti nějaký WOW zbytečný?

Nee, to určitě ne. Všechny jsou moc fajn.

To jsem ráda. A když by si měla říct, co ti WOW dává, tak?

Tyjo. No. Dává mi to fajn odpoledne s lidma, který mám ráda a se kterýma ráda trávím čas. Tím myslím i vás pracovníky. Vždycky je to moc příjemnej čas strávenej takhle dohromady.

Je to fajn i pro mě. A doporučila by si WOW i ostatním klubům?

Určitě.

**Posudek vedoucího bakalářské práce
na Pražské vysoké škole psychosociálních studií**

Jméno a příjmení studentky: **Barbora Volfová**

Obor studia: Sociální práce se zaměřením na komunikaci a aplikovanou psychoterapii

Název práce: **Dlouhodobý integrační program v nízkoprahovém klubu Džagoda**

Vedoucí práce: PhDr. Hana Hejná

Technické parametry práce:

Počet znaků textu (bez příloh): 77 777

Počet stránek příloh: 15

Počet titulů v seznamu literatury: 16

0**	1	2	3	4
-----	---	---	---	---

Výběr tématu

Závažnost tématu

		x		
--	--	---	--	--

Oborová příléhavost tématu

	x			
--	---	--	--	--

Originalita tématu a jeho zpracování

		x		
--	--	---	--	--

Formální zpracování

Jazykové vyjádření (respektování pravopisné normy, stylistické vyjadřování, zvládnutí odborné terminologie)

		x		
--	--	---	--	--

Práce s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení norem pro citace, cizojazyčná literatura)

	x			
--	---	--	--	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

	x			
--	---	--	--	--

Metody práce

Vhodnost a úroveň použitých metod

	x			
--	---	--	--	--

Využití výzkumných empirických metod

	x			
--	---	--	--	--

Využití praktických zkušeností

	x			
--	---	--	--	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Přístup autora k řešené problematice (samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce)

	x			
--	---	--	--	--

Naplnění cílů práce

	x			
--	---	--	--	--

** 0 – nehodnoceno; 1 – výborně; 2 – velmi dobře; 3 – dobře; 4 – neprospěl/a

Vyváženost teoretické a praktické části
v daném tématu

	x			
--	---	--	--	--

Návaznost kapitol a subkapitol

	x			
--	---	--	--	--

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost
výsledků v praxi

	x			
--	---	--	--	--

Vhodnost prezentace závěrů práce
(publikace, referáty, apod.)

		x		
--	--	---	--	--

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

Jaké nové náměty na rozvoj resocializačního programu, po získání výsledků Vašeho
výzkumného šetření, byste organizaci Jahoda doporučila?

Celkové hodnocení práce:

Autorka zpracovala závěrečnou bakalářskou práci na téma resocializačního programu v NO Jahoda, z.ú.. Bakalářská práce má dvě hlavní části – teoretickou a praktickou.

V teoretické části se autorka představuje organizaci Jahoda, její programy a služby. Dále charakterizuje cílovou skupinu, na kterou se tato organizace zaměřuje. Dvě stěžejní kapitoly autorka věnuje nízkoprahovému zařízení pro děti a mládež a dlouhodobému integračnímu programu v klubu Džagoda.

V praktické části autorka představuje své výzkumné šetření, ve kterém v analýze polostrukturovaných rozhovorů získává reflexi participantů, klientů dlouhodobého integračního programu klubu Džagoda.

V Diskusi a Závěru autorka shrnuje získané výsledky šetření a vztahuje je k záměrům dané organizace v práci s dětmi a mládeží, které popisuje v teoretické části. Položená otázka by měla doplnit obsah těchto dvou kapitol o možné využití výsledků práce v praxi.

Cítační norma byla dodržena, použitá literatura byla k tématu relevantní. Bakalářská práce splňuje požadované nároky na rozsah i obsah.

Doplnit je nutno na poslední stranu práce Bibliografické údaje.

Práci hodnotím známkou výborně až velmi dobře, dle obhajoby a odpovědi na zadanou otázku.

Doporučení k obhajobě: **doporučuji**

Navrhovaná klasifikace: **výborně – velmi dobře**

V Praze dne 8.5. 2021

PhDr. Hana Hejná

**Posudek vedoucího/oponenta bakalářské/diplomové práce
na Pražské vysoké škole psychosociálních studií**

Jméno a příjmení studenta/-tky: **Barbora Volfová**

Obor studia: **Sociální práce se zaměřením na komunikaci a aplikovanou psychoterapii**

Název práce: **Dlouhodobý integrační program v nízkoprahovém klubu Džagoda**

Oponent práce: Mgr. Iveta Jelínková

Technické parametry práce:

Počet stránek textu (bez příloh):

Počet stránek příloh:

Počet titulů v seznamu literatury:

0**	1	2	3	4
-----	---	---	---	---

Výběr tématu

Závažnost tématu

			x	
--	--	--	---	--

Oborová příléhavost tématu

	x			
--	---	--	--	--

Originalita tématu a jeho zpracování

			x	
--	--	--	---	--

Formální zpracování

Jazykové vyjádření (respektování pravopisné normy, stylistické vyjadřování, zvládnutí odborné terminologie)

		x		
--	--	---	--	--

Práce s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení norem pro citace, cizojazyčná literatura)

			x	
--	--	--	---	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

			x	
--	--	--	---	--

Metody práce

Vhodnost a úroveň použitých metod

			x	
--	--	--	---	--

Využití výzkumných empirických metod

			x	
--	--	--	---	--

Využití praktických zkušeností

		x		
--	--	---	--	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Přístup autora k řešené problematice (samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce)

--	--	--	--	--

Naplnění cílů práce

			x	
--	--	--	---	--

Vyváženost teoretické a praktické části v daném tématu

			x	
--	--	--	---	--

Návaznost kapitol a subkapitol

			x	
--	--	--	---	--

** 0 – nehodnoceno; 1 – výborně; 2 – velmi dobře; 3 – dobře; 4 – neprospěl/a

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost výsledků v praxi

			x	
--	--	--	---	--

Vhodnost prezentace závěrů práce (publikace, referáty, apod.)

			x	
--	--	--	---	--

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

Udělal byste s odstupem času ve Vašem výzkumu něco jinak?

Jaké výsledky Vaše výzkumu jsou pro Vás zásadní a použitelné v praxi.

Celkové hodnocení práce (klady, nedostatky):

Hlavním tématem předložené bakalářské práce je problematika zabývající se dlouhodobým integračním programem v nízkoprahovém klubu Džagoda. Zvolené zaměření práce je úzce spjato se studovaným oborem.

Bakalářská práce je standardně dělena na část teoretickou a empirickou. Teoretická část je postavena na pěti hlavních kapitolách, v nichž se autorka snaží přiblížit hlavnímu tématu práce. První kapitola předkládané práce nás seznamuje s organizací Jahoda. Druhá kapitola práce pak představuje sociální služby, které organizace Jahoda realizuje. Třetí kapitola práce pod názvem Riziková mladiství představuje hlavní typy rizik. Čtvrtá se zabývá fungováním nízkoprahového zařízení pro děti a mládež v organizaci Jahoda. Závěrečná kapitola teoretické části práce je zaměřena na klub Džagoda, konkrétně na jeho dlouhodobý integrační program.

Jednotlivé kapitoly práce na sebe logicky nenasazují, práce je obsahově hodně povrchní, zaměřena výhradně na jednu organizaci a pouze popisuje její činnost ukotvenou ve Standardech organizace a jejích metodikách. Názvům kapitol neodpovídá vždy jejich obsah a práce zcela postrádá obecné informace týkající se sociální práce, jež souvisí s prezentovanou tematikou.

Pokud se jedná o formální stránku práce, autorka pracuje s nedostatečným počtem zdrojů, které v textu nejsou uváděny jednotně a v Seznamu literatury nejsou zapsány dle normy APA. Zdroje z organizace Jahoda, na které se v textu většinou odkazuje, nejsou v seznamu uvedeny vůbec. Dle předepsané normy APA nejsou uváděny ani přímé citace. Hlavní kapitoly nezačínají na nové straně. Na straně 18 je hrubá chyba.

Výzkumnou část práce tvoří šetření, pro které autorka zvolila metodu kvalitativního výzkumu, formou polostrukturovaných rozhovorů. Cílem výzkumu bylo zjistit reflexi od klientů, kteří na program pravidelně docházejí, reflexi jejich bezpečného prostoru. Výzkumná část práce dále v rámci výzkumného šetření obsahuje formulaci cíle, seznamuje s metodou a sběrem dat, s průběhem rozhovoru, představuje participanty a výsledky tematické analýzy.

Všechny části výzkumu jsou nedostatečně zpracovány, chybí obecný popis metod výzkumu, včetně zdrojů a zcela nedostatečně je představen rámec výzkumu. V práci je popsána velmi konkrétní organizace, tudíž lze celkem snadno identifikovat respondenty, a proto chybí zmínka o etických aspektech výzkumu. Není dost jasně formulován cíl výzkumu, a můžeme se proto o záměrů bádání autorky pouze dohadovat. Za povrchní a nedostatečné považují i samotné vyhodnocení výsledků výzkumu včetně Závěru práce.

Doporučení k obhajobě: **doporučuji**

Navrhovaná klasifikace: **3 – dobře**

Praha, 18. 5. 2021

Mgr. Iveta Jelínková

